

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ Ι ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Για την αναβίωση της Μαστορικής Τέχνης:
Μια σχολή των τεχνών της Πέτρας και του Ξύλου
στην Κόνιτσα Ιωαννίνων

διπλωματική εργασία

σπουδάστριες:
Ελένη Γκόνδρα
Ναταλία Τραγουδάρα

επιβλέποντες καθηγητές:
Τάσης Παπαϊωάννου
Ελευθερία Τσακανίκα

σύμβουλος καθηγητής:
Γιώργος Σμύρης

Φεβρουάριος 2020

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία δε θα μπορούσε να είχε ολοκληρωθεί χωρίς τη βοήθεια και τις πολύτιμες συμβουλές των επιβλέποντων καθηγητών μας και συγκεκριμένα του κ. Παπαϊωάννου και της κας Τσακανίκα.

Επίσης, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον κ. Σμύρη, επίκουρο καθηγητή της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για την πολύτιμη βοήθεια και παραχώρηση σημαντικού υλικού, που βοήθησε την έρευνά μας.

Το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο και τον κύριο Μαζαράκη, υπεύθυνο του αρχείου σχεδίων του Μουσείου, για την εξυπηρέτηση, την άμεση ανταπόκρισή του και την παραχώρηση, των σχεδίων, που ψηφιοποιήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη αποκατάστασης.

Την 8^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων για την παραχώρηση υλικού.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειές μας για την αμέριστη στήριξη τους, καθώς και τους φίλους μας, που μας βοήθησαν σημαντικά στην ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας.

ABSTRACT

There are many settlements-monuments in Epirus, highly affected by neglect and lack of conservation interventions. Their preservation is founded on the mentality and mindset of the nowadays craftsmen who rarely consider the architectural image and the constructional value of the building as one, like the older craftsmen did. We consider the revival of this mindset as the key for the real connection between the younger craftsmen and the deeper knowledge and techniques of the older ones. Nowadays, the value of the tangible and intangible cultural heritage, including traditional architecture and craftsmanship, is becoming an important matter. In this sense, many independent organizations are working on preserving and spreading the traditional building techniques both in Greece and in the rest of the Balkans, through building measurements, restorations and repairs. Although, the fact that these are conducted as periodic workshops makes it difficult to compile fully educated craftsmen.

For this reason, we suggest the foundation of a School for the Arts of Stone and Wood, in Konitsa, Ioannina, with a view to educate the future stoneworkers and carpenters.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

εισαγωγή
βαλκανική αρχιτεκτονική
κονιτσιώτικος ρυθμός
μια σχολή της Πέτρας και του Ξύλου στην Κόνιτσα

οι μάστορες και τα μπουλούκια τους
η κώμη Κόνιτσα

μελέτη αποκατάστασης _έρευνα_
περιήγηση & αναζήτηση
οικία Χουσεΐν Σίσκο Μπέη

η οθωμανική οικία

η αποτύπωση
οικοδομικές φάσεις

ένταξη διερεύνηση_
το οικόπεδο

λειτουργικές αρχές
κτιριολογικό πρόγραμμα

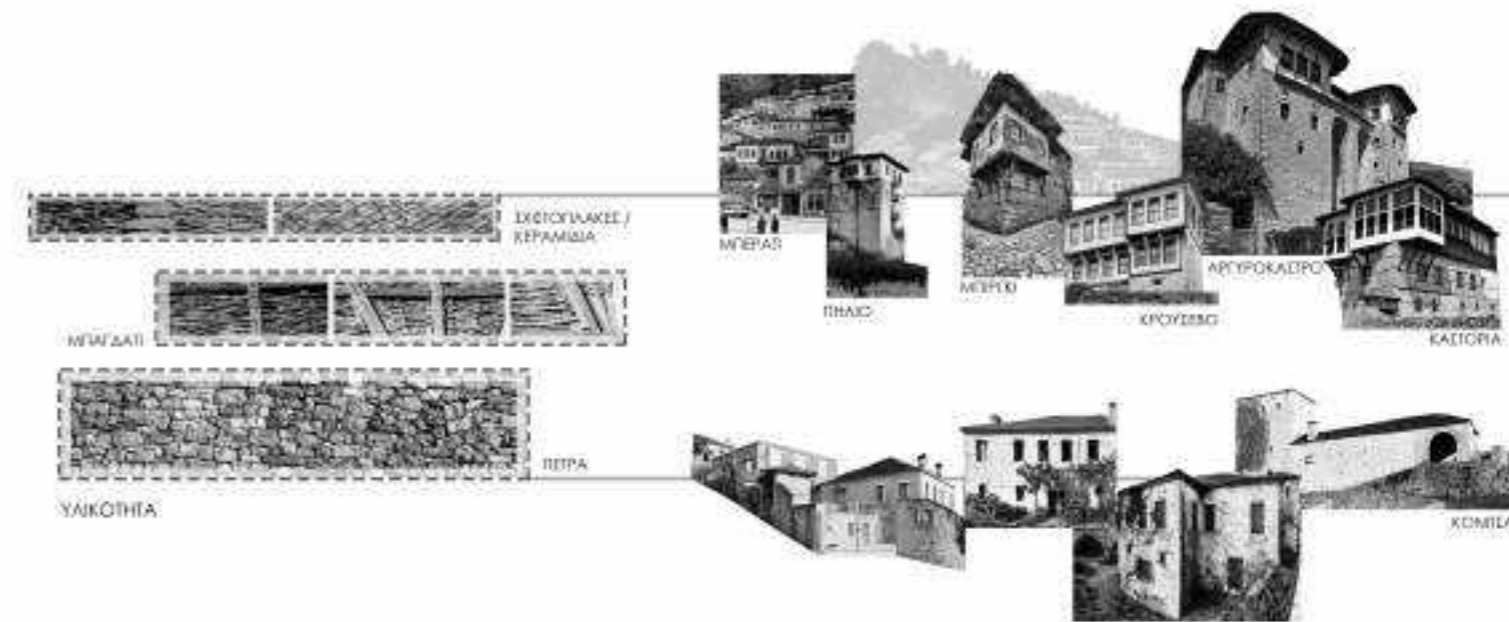
κεντρική ιδέα & συνθετικές αρχές

η σχολή
πρόταση νέων εγκαταστάσεων
πρόταση αποκατάστασης

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ

Κάθε περιοχή ωστόσο έχει την τοπική οικοδομία της. Έτσι και η Κόνιτσα, έχει το δικό της αρχιτεκτονικό ρυθμό, τον κονιτσιώτικο ο οποίος αποτελεί ένα κράμα βαλκανικής αρχιτεκτονικής με ευρωπαϊκές αναφορές, κυρίως ιταλικές. Η πέτρα είναι το βασικό δομικό υλικό, ενώ το ξύλο χρησιμοποιούταν με τη μορφή χατιλιών δηλαδή ξυλοδεσιών για το δέσιμο της τοιχοποιίας. Οι όροφοι σοβατίζονταν ενώ το ισόγειο παρέμενε ανεπίχριστο. Τα σαχνισιά και οι πρόβολοι είναι λιγότεροι, οι πρισματικοί όγκοι παραμένουν, με τις οικίες να έχουν έντονο οχρωματικό χαρακτήρα.

Δεν πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι η ίδια η τοπική κοινωνία επιθυμεί μια τέτοια ενέργεια. Ο Δήμος Κόνιτσας τον Απρίλιο του 2019, ανακοίνωσε δελτίο τύπου, σε συνεργασία με την Αρχιτεκτονική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το Δήμο Πρεμετής και το Πανεπιστήμιο Αργυρόκαστρου, που αφορά στην ίδρυση ψηφιακών εκθεσιακών κέντρων σε επιμέρους χωριά των Μαστοροχωρίων και της Πρεμετής (πρόταση STONE.ART), που μπορούν να λειτουργήσουν ως δορυφόροι της Σχολής της Τέχνης της Πέτρας και του Ξύλου. Επίσης, το Μουσείο Ηπειρωτών Μαστόρων στην Πυρσόγιαννη, το κεντρικό μαστοροχώρι της Κόνιτσας, φανερώει την ίδια πρόθεση και μπορεί να λειτουργήσει επικουρικά. Μια τέτοια ενέργεια, μόνο θετικά μπορεί να επιδράσει στην τοπική κοινωνία, σε κάθε επίπεδο: από την αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας που η αλόγιστη ανθρώπινη επέμβαση, με μηδαμινές γνώσεις της παλιάς τέχνης και τεχνικής, έχει δημιουργήσει, μέχρι και στην αναβίωση των παραμεθοριακών αυτών τόπων της ελληνικής επικράτειας μέσω της παλιννόστησης του πληθυσμού και την αύξηση του τουρισμού, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε άλλες περιοχές της Ηπείρου, όπως τα Ζαγόρια, το Μέτσοβο και τα Τζουμέρκα.

Καστάνιανη

Πυρσόγιαννη

Γαναδιό

Βούρμπιανη

ΧΑΡΤΗΣ ΕΚΠΟΡΙΣΜΟΥ ΟΡΟΥΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ Σ. ΕΛΛΑΔΑΣ & ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κορυφογραμμή οροσειράς Γράμμου

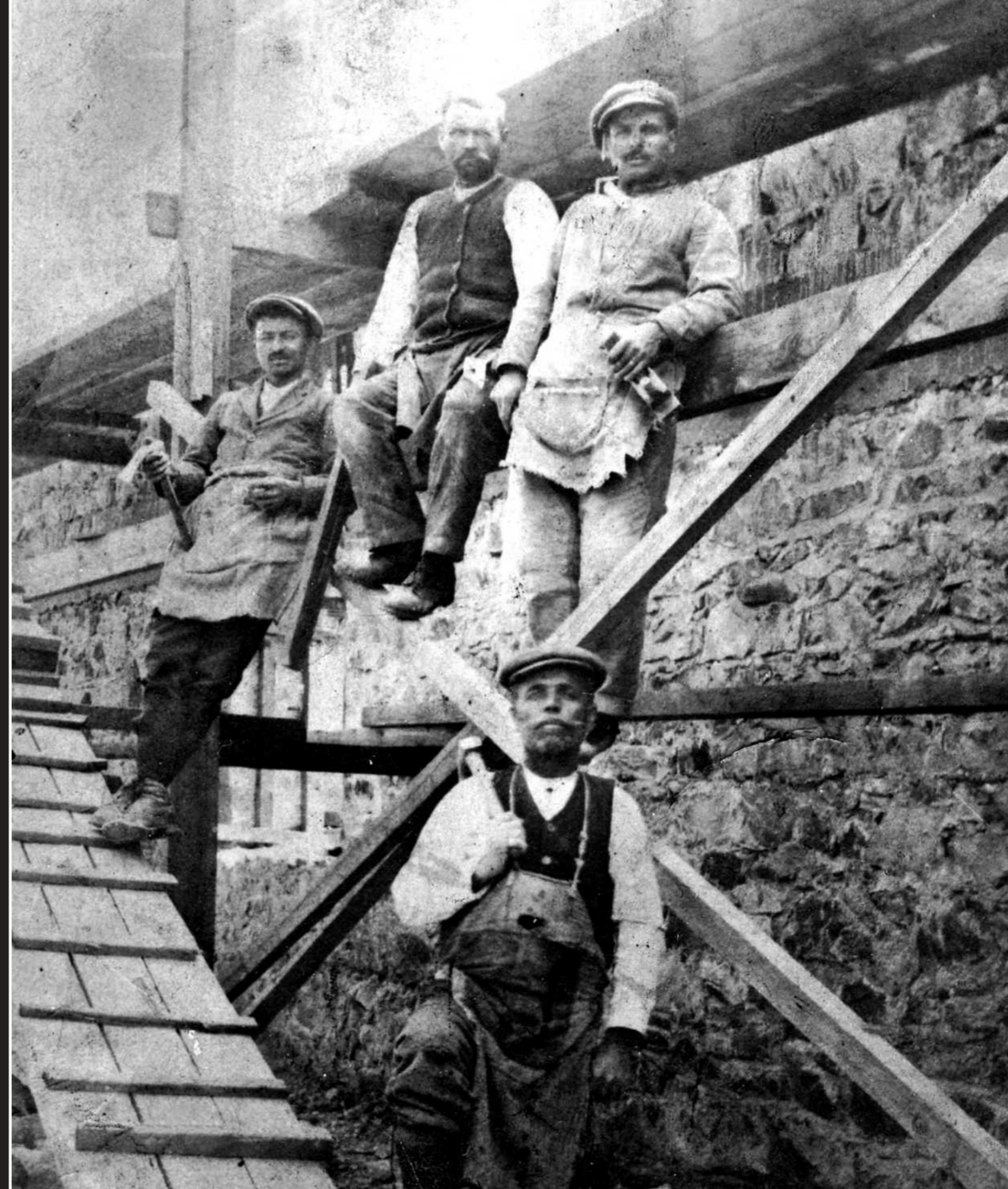

οι μάστορες και τα μπουλούκια τους

Μπουλούκια ονομάζονται τα οργανωμένα συνεργεία, οι συντεχνίες μαστόρων και πετρομαστόρων που ασχολούνταν με την οικοδομική τέχνη και τους παρεμφερείς της κλάδους και μετακινούνταν αδιάκοπτα προς εύρεση εργασίας στην ελληνική επαρχία και στο εξωτερικό, κυρίως κατά το 18ο και 19ο αιώνα. Μάστορες συναντάμε και σε όλο τον ελλαδικό χώρο, που οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες της επαρχίας οδήγησαν ολόκληρα χωριά στη στροφή στην οικοδομική τέχνη.

Τέτοια περίπτωση οι πετράδες από τα μαστοροχώρια της Κόνιτσας. Η κομβική γεωγραφική τους θέση τους έδωσε τη δυνατότητα να εξελίξουν και να επικοινωνήσουν την τέχνη τους εντός και εκτός του ελλαδικού χώρου.

Δημιούργησαν πολυάριθμα αυστηρώς οργανωμένα συνάφια με εξαιρετική κατασκευαστική δεινότητα των μαστόρων και των ξυλουργών τους, οι οποίοι άφησαν το στίγμα τους στην αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του τόπου και σφυρηλάτησαν την ίδια την κοινωνία τους. Δεν είναι σαφές πότε πρωτοεμφανίζονται, όμως υπάρχουν αναφορές ήδη από την πρώτη περίοδο της τουρκοκρατίας από περιηγητές στον ελλαδικό χώρο. Μπορεί η δράση τους να ξεκινά αρκετά παλαιότερα, ωστόσο στην ακμή τους βρίσκονται περίπου στα 1700 με κορύφωση τον 19ο αιώνα.

Τα μπουλούκια περιόδευαν 9 μήνες το χρόνο, φεύγοντας το Μάρτη και επιστρέφοντας τον Οκτώβρη για λόγους καιρικών συνθηκών.

Ταξίδεψαν στον ελλαδικό χώρο, όπως στη Θεσπρωτία, στα Ζαγοροχώρια, στο Ξηρόμερο, στο Αγρίνιο, στο Μεσολόγγι, στη Σιάτιστα, στη Δυτική Πελοπόννησο. Έχτισαν μεγαλόπρεπα σεράγια στο Αργυρόκαστρο και στο Μπεράτι, ενώ μερικοί έφτασαν στην Αίγυπτο, την Αιθιοπία, το Κονγκό, τη Σμύρνη, την Προύσα, τη Ρωσία και την Αμερική.

Η λειτουργία τους βασιζόταν σε απaráβατους κανόνες, ιδιαίτερα αυστηρούς. Αυστηρή ήταν και η ιεραρχία, την οποία μπορούσε κανείς να ανέβει σταδιακά. Ένα μαστορικό συνάφι αποτελούσαν από: Έναν ή δύο πελεκάνους για το δύσκολο κομμάτι της οικοδομής και πελέκημα της πέτρας. Ο πρωτομάστορας, ήταν πελεκάνος.

Δύο έμπειρους μάστορες για εξωτερικό χτίσιμο.

Δύο κλειδοσάδες για κτίσιμο του εσωτερικού του τοίχου.

Δύο νταμαρτζήδες για την εξόρυξη της πέτρας που στη συνέχεια βοηθούσαν τους μάστορες.

Δύο καλφάδες, δηλαδή μαθητευόμενους ηλικίας 15 χρονών και άνω.

Δύο ή τρία τσιράκια που ασχολούνταν με βοηθητικές δουλειές, όπως κουβάλημα, φόρτωμα ζώων, κ.α.

Διηγήσεις μαστόρων μας υποδεικνύουν το τέλος τους χρονικά τη δεκαετία του '30. Οι τελευταίες περιοδεύσεις σταματούν την περίοδο της κατοχής, καθώς ο Γράμμος βρισκόταν στην καρδιά του πολέμου. Συγχρόνως, η τυποποίηση των υλικών και αλλαγή ταχύτητας παραγωγής ήταν παράγοντες που οι παραδοσιακοί μάστορες δε μπόρεσαν να ακολουθήσουν. Μαζί τους χάθηκε σχεδόν και η τέχνη τους.

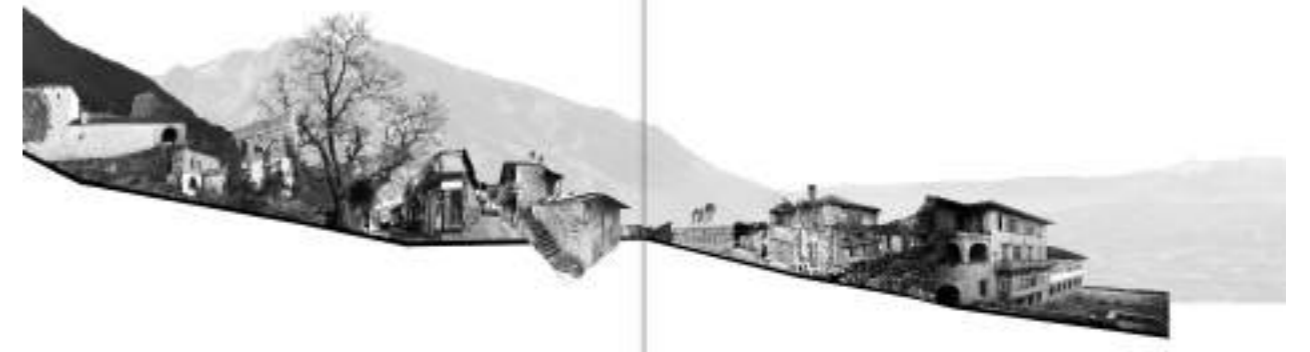
η κώμη Κόνιτσα

Η Κόνιτσα χτίστηκε σε αμφιθεατρική διάταξη στην πλαγιά του βουνού Τραπεζίτσα, και μπροστά της εκτείνεται η πεδιάδα όπου συναντώνται ο Βοϊδομάτης με το Σαραντάπορο ποταμό. Το ανάγλυφό της είναι έντονο με μεγάλες διακυμάνσεις.

Από την ύστερη Τουρκοκρατία χωρίζεται σε 2 συνοικίες, την κάτω Κόνιτσα, από το γεφύρι του Αώου ως και λίγο χαμηλότερα από την κεντρική της πλατεία και την άνω Κόνιτσα, η οποία περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό διατηρητέων κτηρίων και είναι η συνοικία στην οποία θα τοποθετηθεί η σχολή της πέτρας και του ξύλου.

Ιστορικά η Κόνιτσα ως κέντρο της περιοχής κατοικήθηκε από πολλές οικογένειες μουσουλμάνων κατά την Τουρκοκρατία και μάλιστα διέθετε το σπουδαίο αρχοντικό της μητέρας του Αλή Πασά Χάμκους, κοντά του το αρχοντικό του Χουσεΐν Σίσκο, ενός Τουρκαλβανού Μπέη αξιωματούχου της Υψηλής Πύλης, με συγγενική σχέση με τη Χάμκω και το τέμενος του Σουλεϊμάν. Ένα ακόμη από τα σημεία ενδιαφέροντος της Κόνιτσας άλλης περιόδου, ήταν η Αναγνωστοπούλειος Γεωργική σχολή με τις μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις γύρω της, κοντά στον κάμπο.

ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΜΗ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΗ ΤΟΜΗ

περιήγηση & αναζήτηση

Στη διαδικασία αναζήτησης βασική αρχή ήταν η επιλογή ενός κτιρίου που θα μπορούσαμε να του δώσουμε ζωή και να το μετατρέψουμε σε ένα πρότυπο αποκατάστασης και παραδείγματος για τους σπουδαστές της σχολής και όχι μόνο.

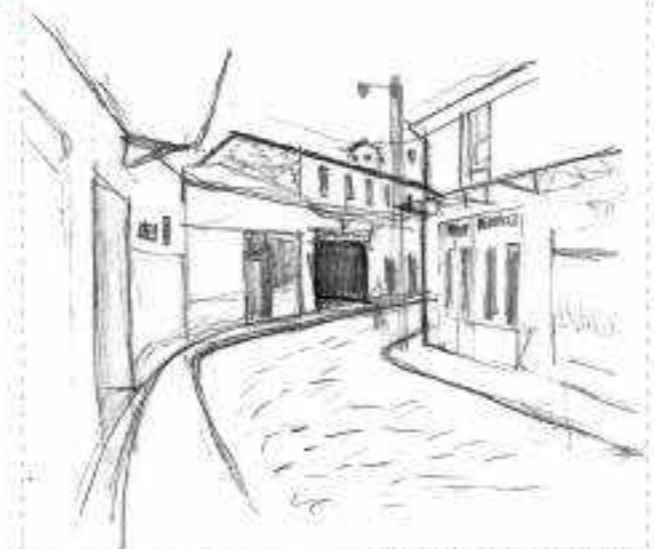
Σε αυτό το πλαίσιο, καταλήξαμε στο συγκεκριμένο οικόπεδο που βρίσκεται στην καρδιά της Άνω Κόνιτσας πάνω σε έναν σημαντικό άξονα που ξεκινά από την πλατεία και την παλαιά αγορά και το δημαρχείο και καταλήγει σε έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικού ενδιαφέροντος χώρους, το οικιστικό συγκρότημα της Χάμκως, μητέρας του Αλή πασά. Πρόκειται για το οικόπεδο της οικίας του Χουσεΐν Σίσκο Μπέη που συγγένευε μάλιστα με την οικογένεια του Αλή πασά, για αυτό και η τόσο κοντινή απόσταση των συγκροτημάτων. Μαζί με το τέμενος Σουλεϊμάν στις παρυφές της πόλης είναι τα μοναδικά σωζόμενα στην περιοχή.

Διαπιστώσαμε, ταυτόχρονα, ότι είναι ένα πολύ σημαντικό οικοδόμημα, γιατί όπως φαίνεται, πρόκειται για ένα από τις ελάχιστες, ίσως και σε όλη την επαρχία της Κόνιτσας, οθωμανικές κατοικίες.

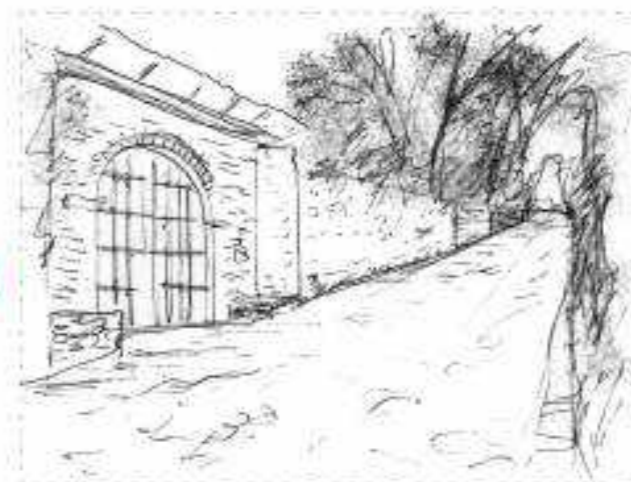

πλατεία Κόνιτσα

στην παλαιά αγορά

στο δρόμο προς το οικιστικό συγκρότημα της Χάμκους

οικιστικό συγκρότημα Χάμκους

οικία Χουσεΐν Σίσκο

οθωμανική κατοικία

κτίρια κάτοψης Π

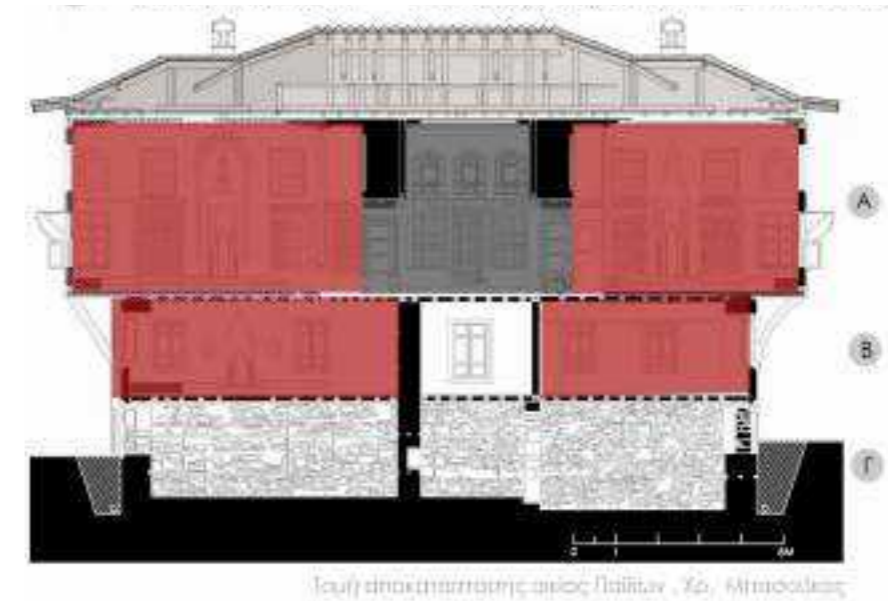
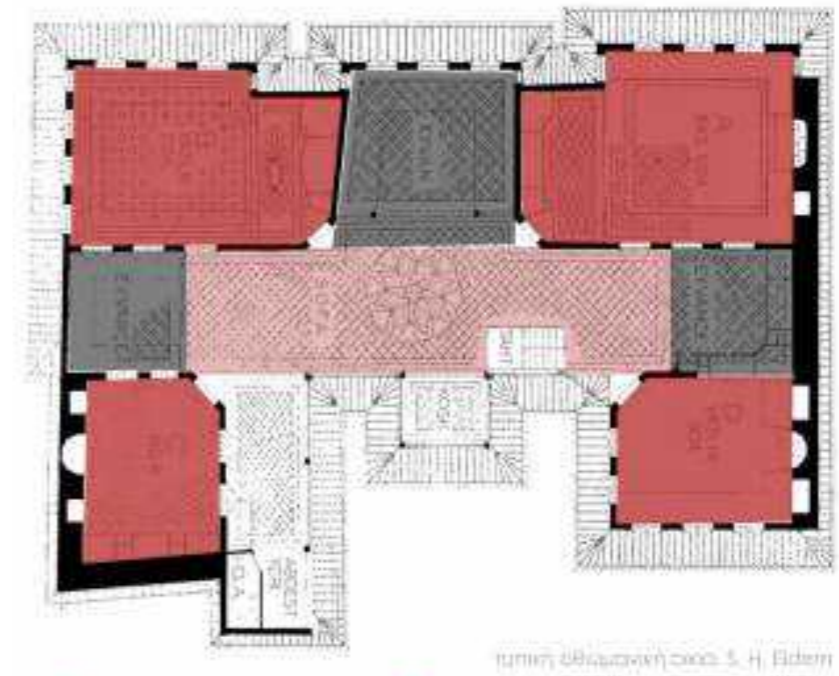
Η κατοικία της οθωμανικής περιόδου παρουσιάζει διεθνή τυπολογία, η οποία εφαρμόστηκε σχεδόν ενιαία σε όλες τις περιοχές της οθωμανικής αυτοκρατορίας¹. Έτσι, λοιπόν και στην Ήπειρο, εφαρμόζονται τα πρότυπα του «διεθνούς οθωμανικού αρχιτεκτονικού ρυθμού», όπως είχε αποκρυσταλλωθεί στα Νότια Βαλκάνια και ιδίως στο βορειοελλαδικό χώρο και που σήμερα ονομάζεται βαλκανική αρχιτεκτονική.

Οι κατοικίες αυτές μέχρι και τα μέσα του 19ου αιώνα, έχουν ένα απλό κτηριολογικό πρόγραμμα, το οποίο βασίζεται στη σύνθεση ανεξάρτητων μονάδων-δωματίων (οντάς) σε συσχετισμό με ημιυπαίθριους μετωπικούς ή ενδιάμεσους χώρους κοινόχρηστου χαρακτήρα (σοφάς ή χαγιάτι ή ντιβάν ή κρεββάτα).

Ήταν διώροφα κτίρια, με ισόγειο, μεσοπάτωμα και όροφο. Στο ισόγειο συγκεντρώνονταν όλες οι βοηθητικές χρήσεις, δηλαδή οι στάβλοι, οι αποθήκες και το μαγειρείο. Αυτά οργανώνονται πίσω από μια ημιυπαίθρια στοά ή ένα κλειστό δωμάτιο, που αποτελεί τον μεταβατικό χώρο από την αυλή ή τον κήπο στο εσωτερικό.

Ο όροφος αποτελεί το σημαντικότερο τμήμα του σπιτιού, καθώς συγκεντρώνει τους οντάδες, το χαγιάτι και το σοφά. Η πρόσβαση σε αυτόν γινόταν μέσω ξύλινης κλίμακας που κατέληγε στο χαγιάτι. Ο σοφάς είχε υπερυψωμένη εξέδρα και ενοποιούσε τις μονάδες των δωματίων που δεν είχαν καμία επικοινωνία μεταξύ τους και σε αυτόν μεταφερόταν η καθημερινή ζωή όλης της οικογένειας και οι κοινωνικές της εκδηλώσεις, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Η πολυτέλεια του σοφά αναδείκνυε το κοινωνικό status της οικογένειας.

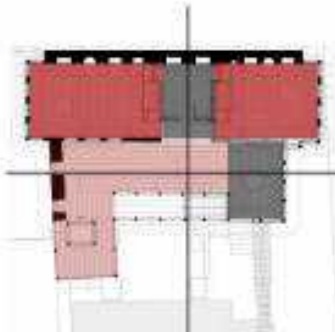
¹ Κίζης, Η τεχνολογία στην οικοδομή της οθωμανικής περιόδου, σελ. 4-15

- σοφάς ή χαγιάτι
- οντάς
- eyvan ή orfá sofás
- Α διαμονή (θερινή)
- Β διαμονή (χειμερινή)
- Γ αποθήκες

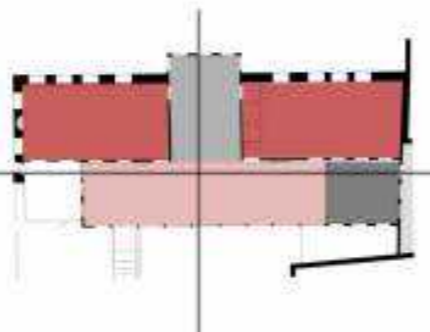
ΤΥΠΟΛΟΓΙΟ

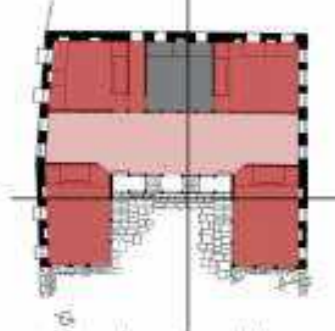
κάτοψη ορόφου, Αρχοντικό οδού Παίδων, Χαλκίδα

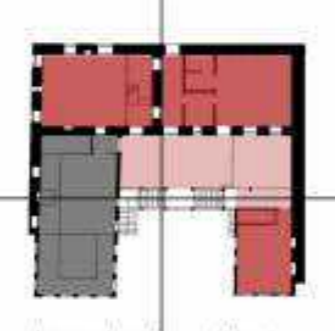
κάτοψη ορόφου, Skenoul House, Αργυροκέφαλο

κάτοψη ορόφου, Αρχοντικό Μπενεζέων, Αγία

κάτοψη ορόφου, Αρχοντικό Μάτσο, Λασηνίνα

κάτοψη ορόφου, Αρχοντικό Δραπέτη, Λασηνίνα

κάτοψη ορόφου, Αρχοντικό Ιωάννη, Λασηνίνα

ΟΥΤΟΣ

ΧΑΛΥΒΑΤΙ

ΕΥΝΑΝ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

η οικία Χουσεϊν Σίσκο

Η οικία του Χουσεϊν Σίσκο είναι ένα διώροφο αρχοντικό μεγάλων διαστάσεων, με διάταξη σε σχήμα Π και βόρειο προσανατολισμό, γεγονός πολύ ενδιαφέρον από βιοκλιματική άποψη. Στη ΝΑ πλευρά του δεσπόζει ένας ψηλός, τετραγωνικός πύργος γνωστός ως Kulla.

Το κτίριο ανήκει στην οικογένεια Κόντσα Σίσκο, μία από τις ευπορότερες οικογένειες της Κόνιτσας. Πρόκειται για αλβανούς μπέηδες που εξισλαμίστηκαν. Ο Σουλεϊμάν Σίσκο Μπέης, αφού πολέμησε το 1821-27 τους Έλληνες επαναστάτες και το 1836 τους Τόσκηδες, ως μισιρλής του Εμίν πασά των Ιωαννίνων, έχτισε το 1845 το σεράγι του στην Κόνιτσα, δυτικά του σεραγιού του της Χάμκως, κτισμένο από τον Αλή Πασά. Οι δύο εγγονές του Σουλεϊμάν μπέη παντρεύτηκαν τα δύο πρώτα ξαδέφια του Αλή Πασά.

Το 1913 γράφτηκε σε εφημερίδες πώς «στο μέγαρο του Σαΐμ Μπέη, του οποίου η οικογένεια εσυγγένευε προς την του Αλή πασά, ευρίσκονται στρώματα και προσκέφαλα γεμισμένα με τα μαλλιά των γυναικών του Γαρδικιού, οι οποίες εσφάγησαν από τον περιώνυμον της Ηπείρου σατράπην και εις την σφαγή των οποίων παρίστατο και η αδελφή του Χαϊνίτσα, αφού πρώτον έκοψε τας κόμας αυτών. Με τας κόμας αυτὰς η φιλεκδικος και αιμοχαρής γυνή επλήρωσε τα στρώματα και τα προσκεφάλαιά της, τας δε περισσευούσας εμοίρασεν εις τους στενούς συγγενείς»¹.

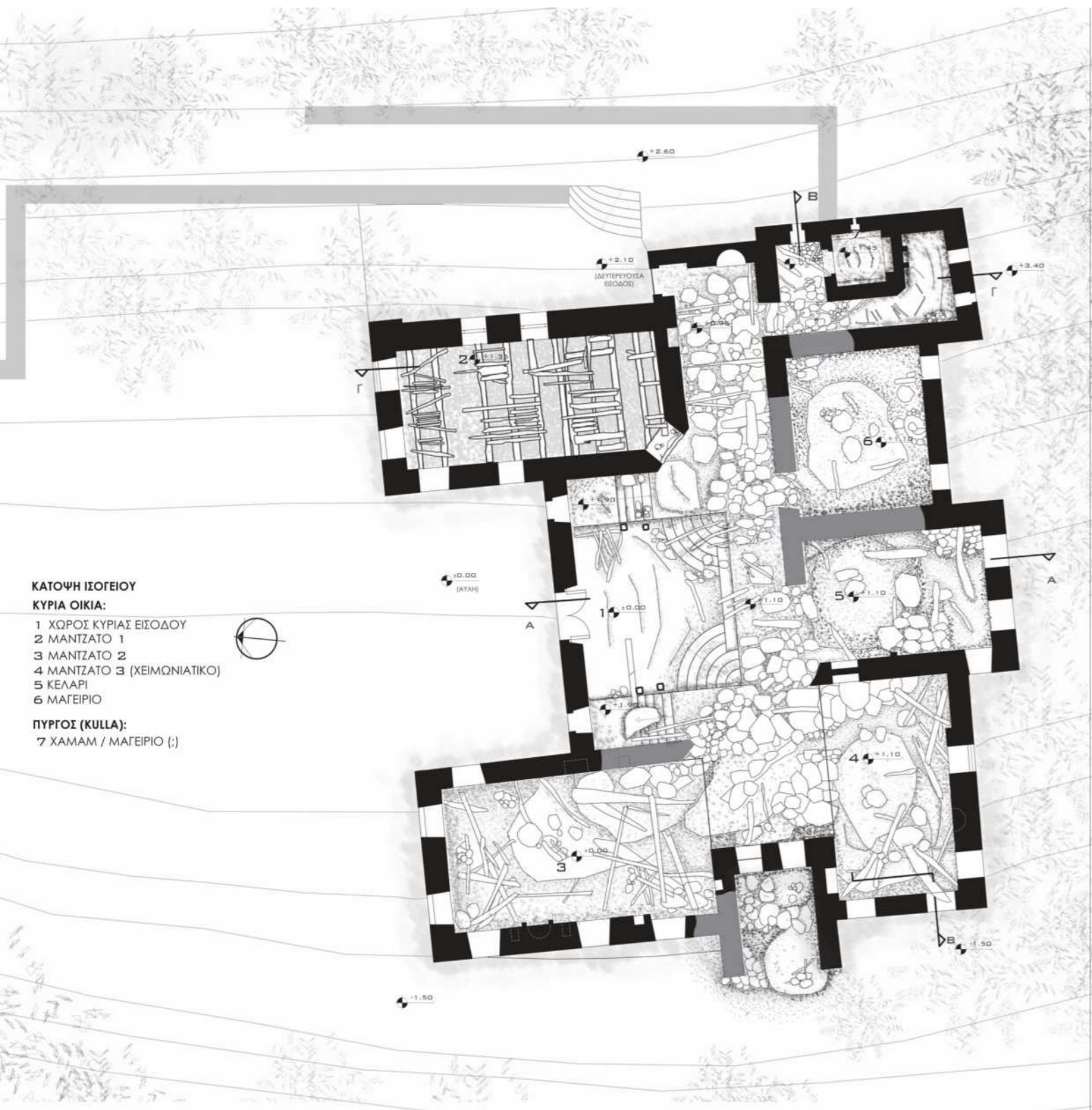
Οι τρεις εγγονοί του Σουλεϊμάν μπέη, γιοί του Σιαΐμ Μπέη, γεννημένοι μεταξύ 1875-1885, ήταν φανατικοί αλβανιστές. Ο Μεχμέτ διετέλεσε πρόξενος της Τουρκίας σε Άρτα και Πειραιά, καθώς και πρεσβευτής της Αλβανίας στο Λονδίνο. Ο Φαϊκ διεύθυνε αλβανική εφημερίδα στο Βουκουρέστι και έγινε πρεσβευτής της Αλβανίας στις Η.Π.Α. Ο Χουσεϊν, στον οποίο οφείλεται και το όνομα της οικίας, οργάνωσε την αλβανική προπαγάνδα στην Κόνιτσα, όπου και κατοικούσε μέχρι το 1924².

¹ Γκούτος Χ., Από την ιστορία της επαρχίας Κόνιτσας, σελ. 479,498

² Γκούτος Χ., Από την ιστορία της επαρχίας Κόνιτσας, σελ. 498

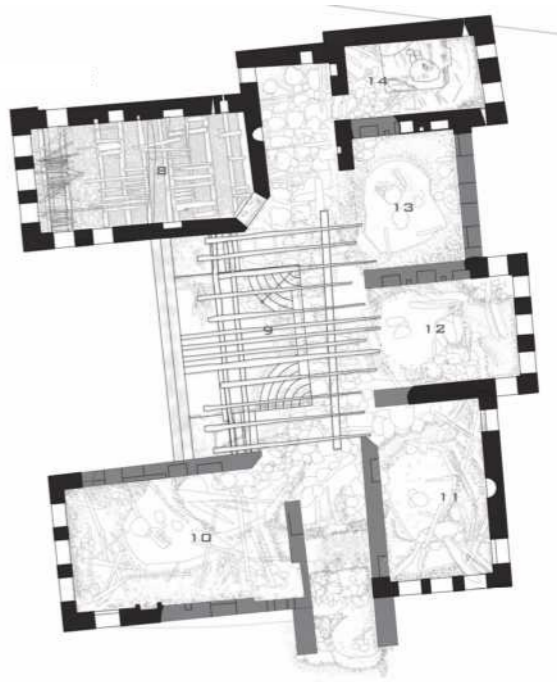

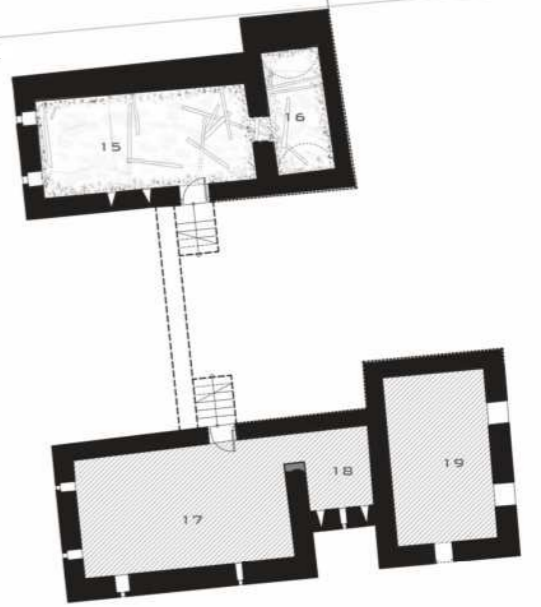

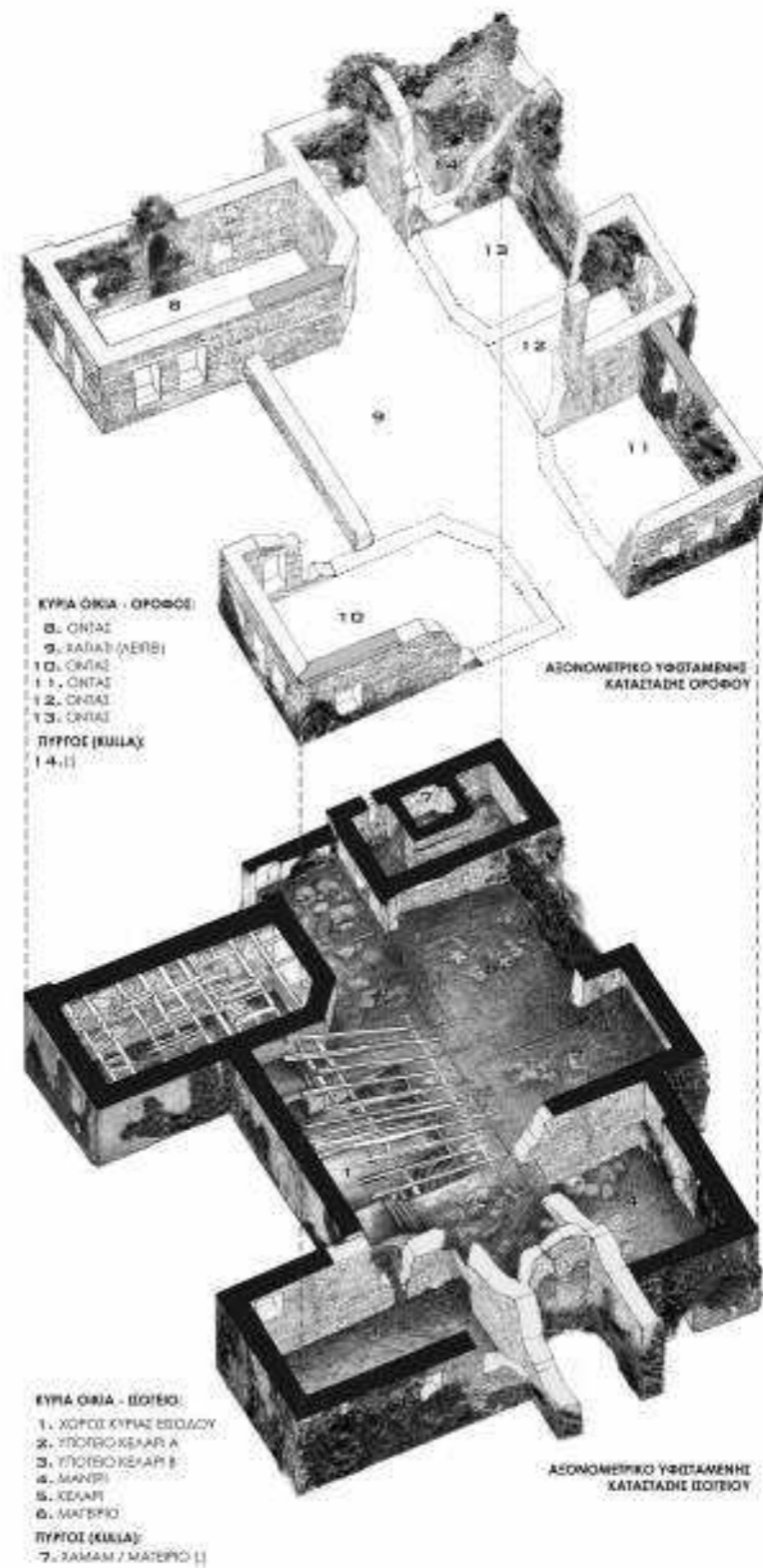
- ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ**
ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ:
 1 ΧΩΡΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ
 2 ΜΑΝΤΖΑΤΟ 1
 3 ΜΑΝΤΖΑΤΟ 2
 4 ΜΑΝΤΖΑΤΟ 3 (ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ)
 5 ΚΕΛΑΡΙ
 6 ΜΑΓΕΙΡΙΟ
ΠΥΡΓΟΣ (ΚΥΛΛΑ):
 7 ΧΑΜΑΜ / ΜΑΓΕΙΡΙΟ (:)

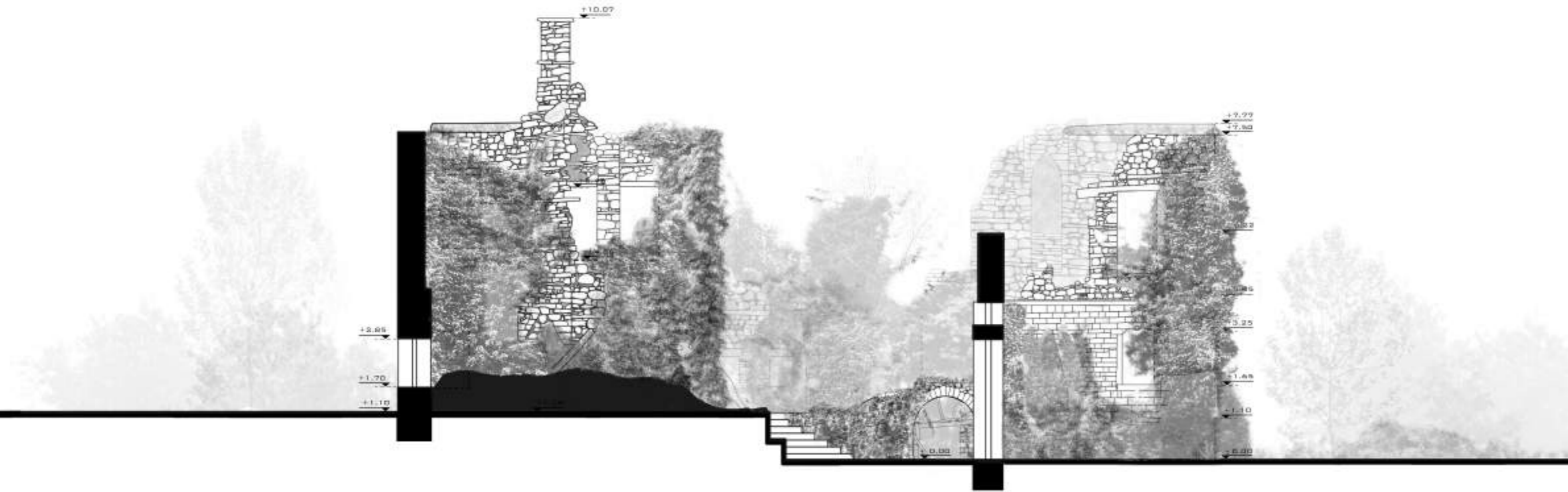
- ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ - ΟΡΟΦΟΣ**
 8. ΟΝΤΑΣ
 9. ΧΑΓΙΑΤΙ (ΛΕΙΠΕΙ)
 10. ΟΝΤΑΣ
 11. ΟΝΤΑΣ
 12. ΟΝΤΑΣ
 13. ΟΝΤΑΣ
ΠΥΡΓΟΣ (ΚΥΛΛΑ):
 14. (:)

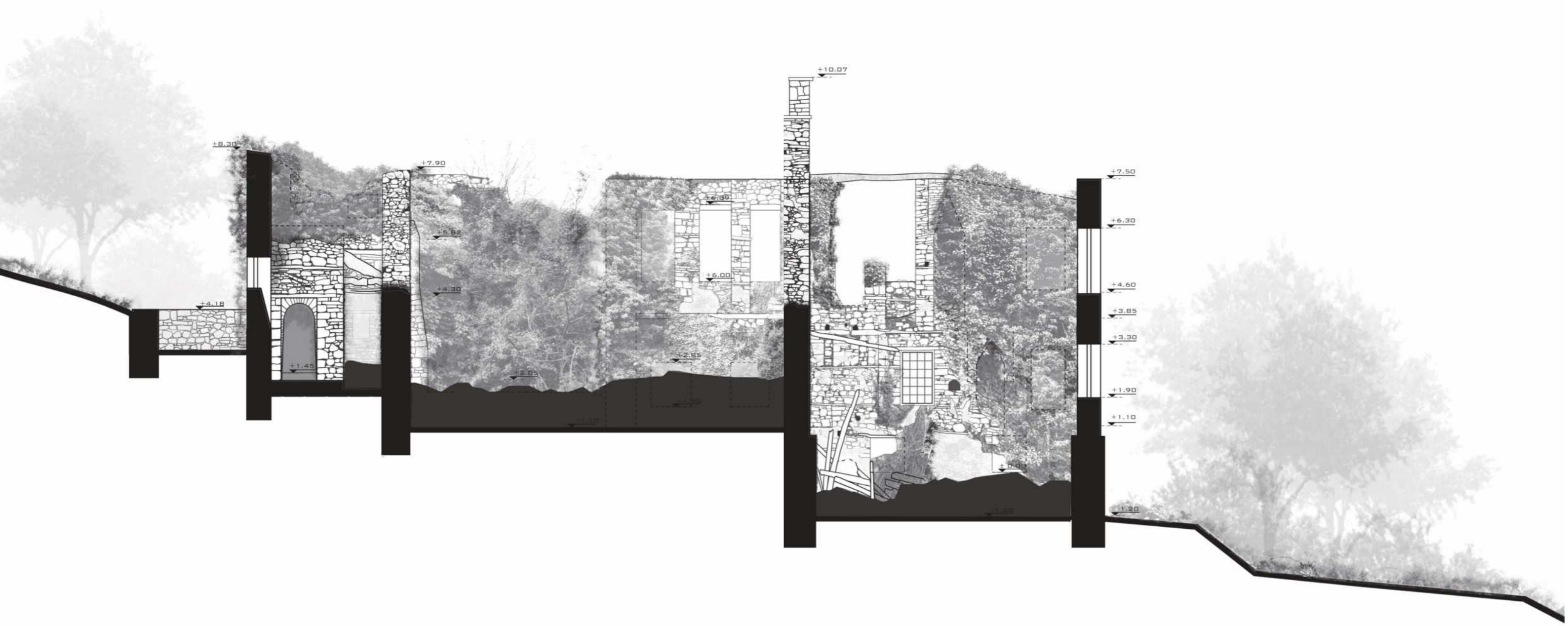
- ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ - ΥΠΟΓΕΙΟ**
 15-19. ΑΠΟΘΗΚΗ (:)

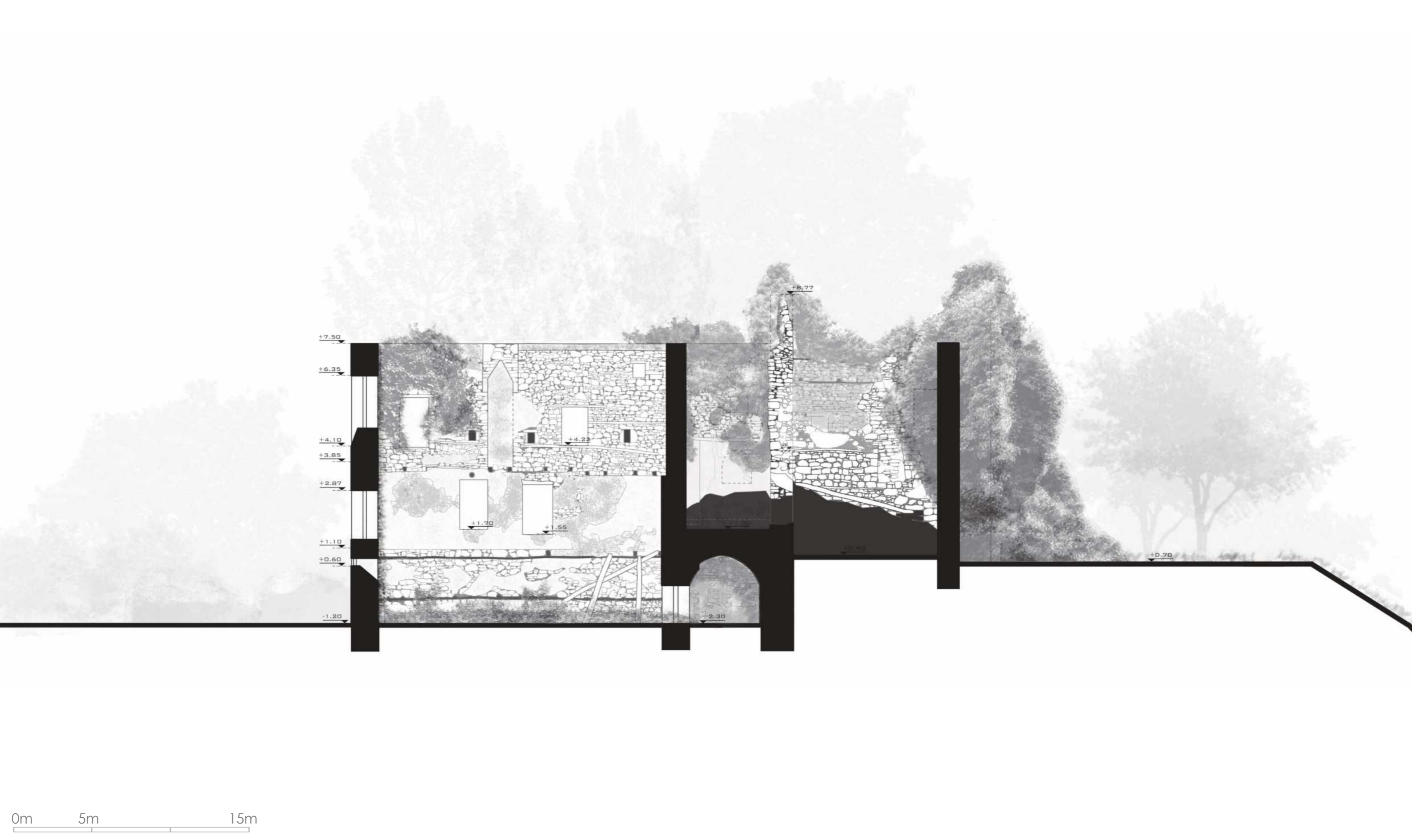

0m 5m 15m

+7.50
+6.35
+4.10
+3.85
+2.87
+1.10
+0.60
-1.20

+1.70
+1.55

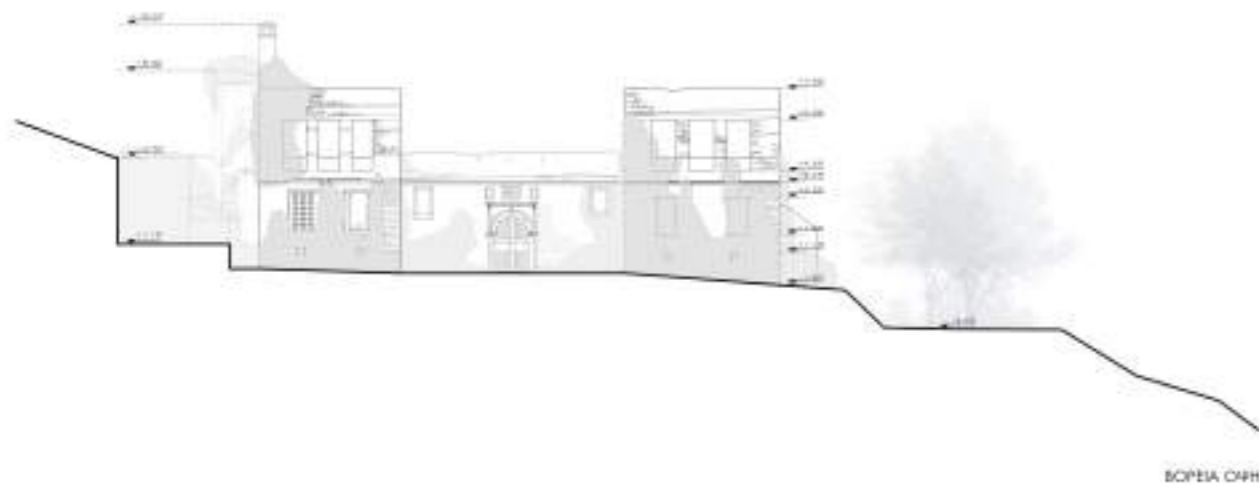
+4.22

+8.77

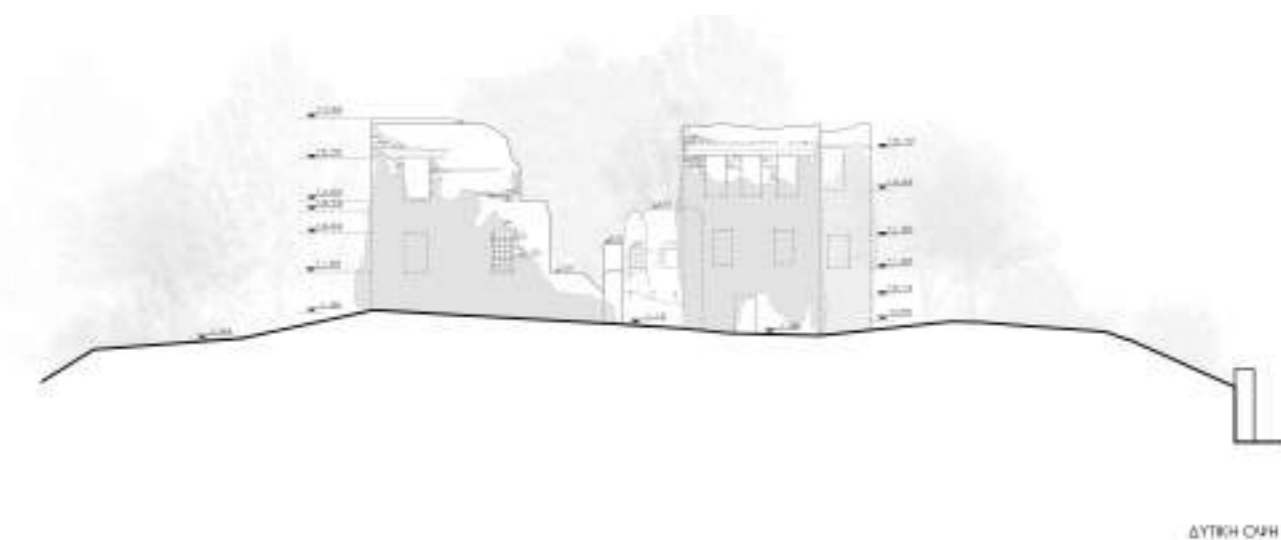
-2.30

+0.70

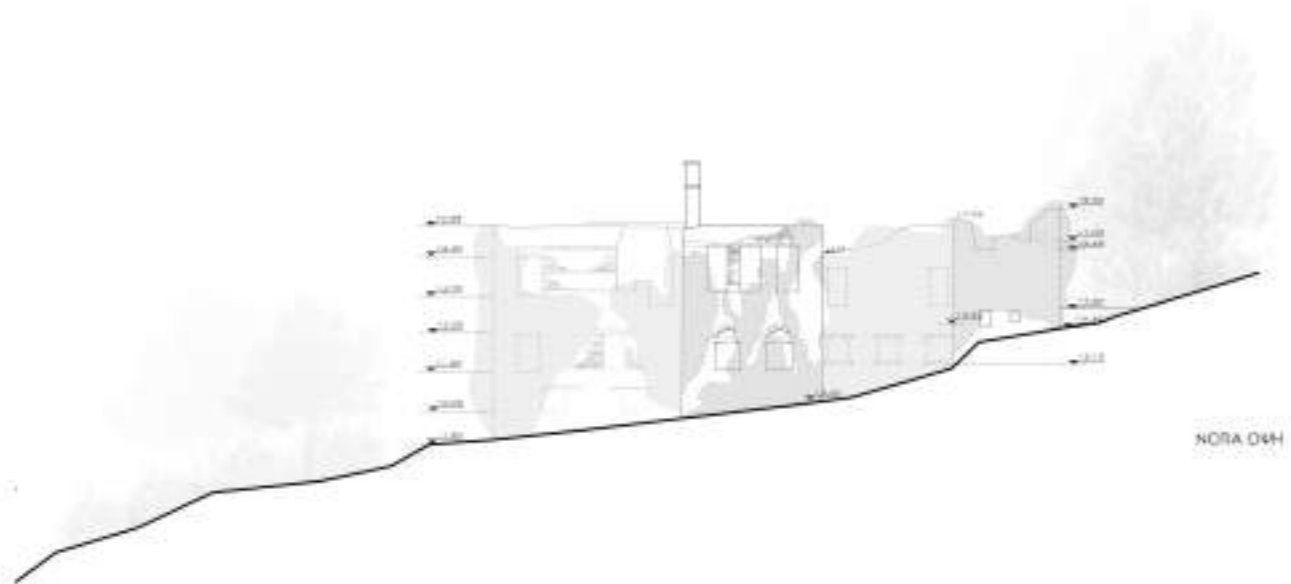
0m 5m 15m

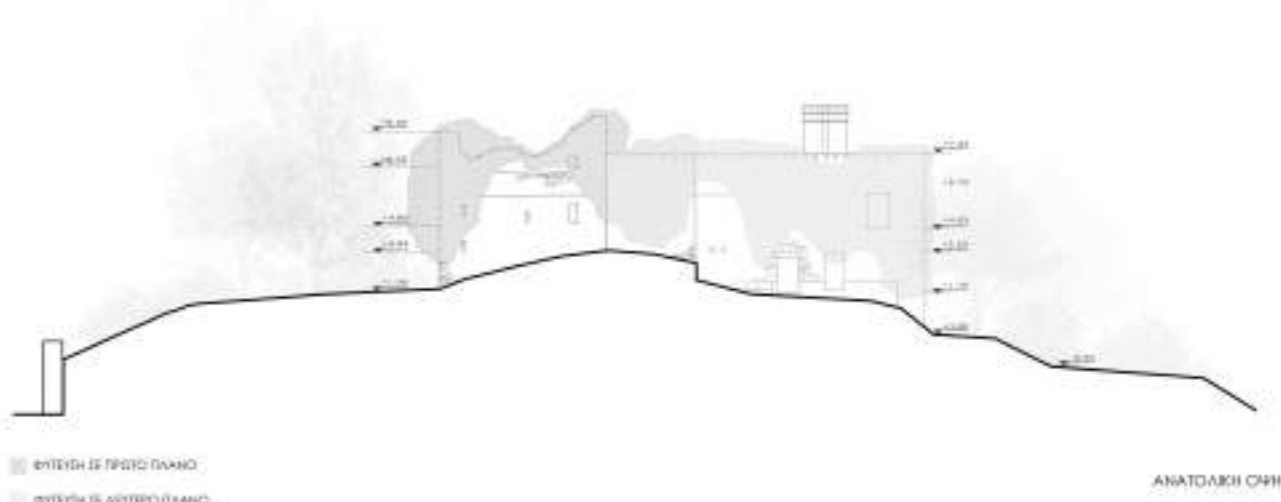
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

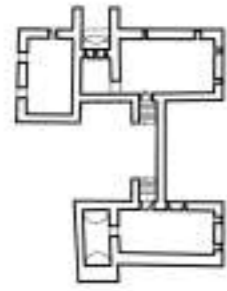
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

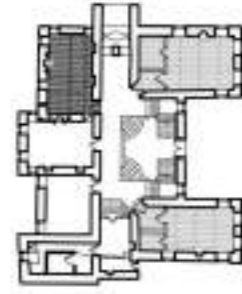
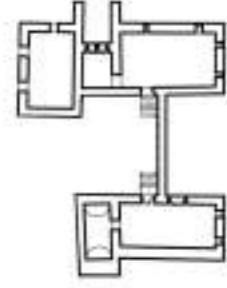
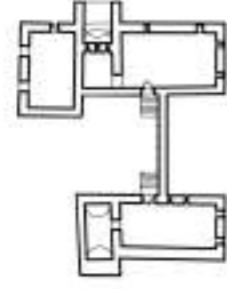
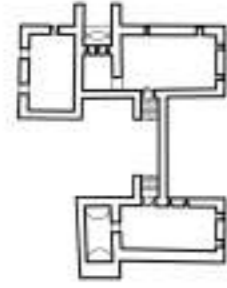
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

- ▨ ΠΥΞΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ
- ▨ ΠΥΞΙΔΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΛΑΝΟ

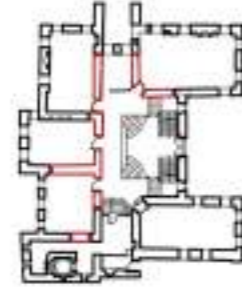

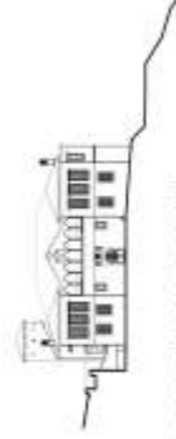
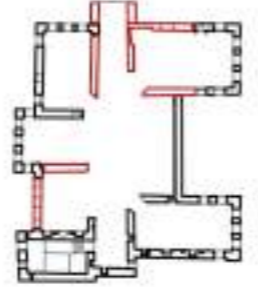
ΚΑΤΩΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

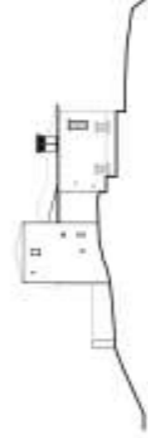
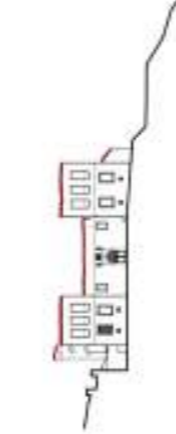
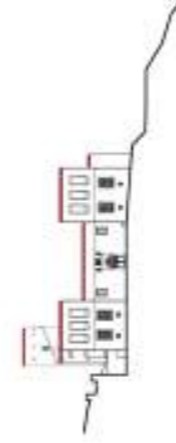
ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΤΕΓΙΟΥ

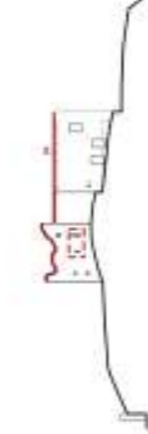
ΚΑΤΩΦΗ ΟΡΟΦΟΥ

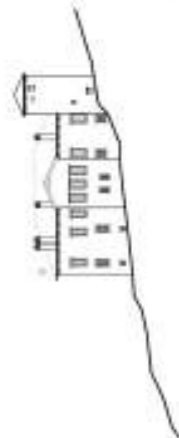
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ (ΠΡΟΣΙΩΦΗ)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

Η συνολική κατάσταση στην οποία βρήκαμε το κτίριο είναι πολύ κακή. Η στέγη του είχε αποξηλωθεί και έχει προστεθεί περιμετρικό σενάζ. Η συνεχής εισερχόμενη υγρασία οδήγησε στη σήψη σχεδόν κάθε ξύλινου στοιχείου που υπήρχε εντός του κτηρίου, των πατωμάτων, των επίπλων και των ξυλόγλυπτων ταβανιών που συνήθιζαν να έχουν τα Οθωμανικά αρχοντικά. Η τοιχοποιία έχει διατηρηθεί, σε αξιόλογη κατάσταση, στο επίπεδο του ισογείου, ωστόσο, από τη μέση της στάθμης του ορόφου έχει χαθεί στο μεγαλύτερο ποσοστό. Οι τοίχοι της βόρειας, της ανατολικής και τμήμα της νότιας πλευράς έχουν διατηρηθεί. Ο τοίχος του πύργου έχουν κατεδαφιστεί στη νότια πλευρά έως και τη στάθμη του ορόφου και έχουν σημαντικές ρηγματώσεις.

Η Ν και η Δ πλευρά είναι καλυμμένες με ισχυρή πυκνή βλάστηση, ενώ μικρότερα φυτά καλύπτουν κάθε πλευρά του κτηρίου. Η Δ πλευρά φαίνεται να είχε μία προεξοχή στηριζόμενο από 2 αντηρίδες. Σήμερα οι αντηρίδες έχουν μισογκρεμιστεί και οι τοίχοι που τις συναντούν έχουν υποστεί σημαντικές ρηγματώσεις και τμηματική κατάρρευση.

Τα περισσότερα ανοίγματα των όψεων έχουν καταστραφεί ή δεν είναι ορατά λόγω των αναρριχώμενων φυτών, ενώ σε κάποια σώζεται μόνο το μεταλλικό πλέγμα της εξωτερικής πλευράς τους.

Στο εσωτερικό του κτηρίου, οι περισσότεροι τοίχοι έχουν γκρεμιστεί και πολλών εξ αυτών τα χνάρια δεν είναι εμφανή λόγω των υλικών που στοιβάχτηκαν στο εσωτερικό του κτηρίου από τις καταρρεύσεις. Στους σωζόμενους τοίχους είναι εμφανής η απόπλυση του λασποκονιάματος και ο κίνδυνος και για τη δική τους απώλεια. Σε πολλά σημεία παρατηρείται προσθήκη στρώματος γκανάιτ στους εσωτερικούς τοίχους και σημειακό σενάζ που αλλοιώνει πολύ την εικόνα του κτηρίου.

Η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο προς το ανατολικό τμήμα του κτηρίου, στη στάθμη του ισογείου, μέχρι και το διάδρομο του μεσώροφου, μέσω μικρής κτιστής κλίμακας που παραμένει σε σχετικά καλή κατάσταση. Οι υπόλοιποι χώροι είναι πλέον ενιαίοι καθ' ύψος, ενώ τα οικοδομικά υλικά των τοιχοποιιών και της στέγης τους καλύπτουν σχεδόν το ύψος του υπογείου. Οι ξύλινες κλίμακες που οδηγούσαν στο χαγιάτι του ορόφου έχουν καταρρεύσει. Ωστόσο, έχει μείνει ένα κομμάτι από τον ουρανό της δεξιάς κλίμακας, που δείχνει επακριβώς την κατασκευή της και τις διαστάσεις της.

Παρατηρώντας το χώρο βλέπουμε πως σε πολλά δωμάτια του ορόφου και λιγότερα του ισογείου υπάρχει τζάκι, άρα συμπεραίνουμε πως εκεί ήταν δωμάτια διημέρευσης ενώ, οι υπόλοιποι χώροι του ισογείου και του υπογείου είχαν βοηθητικές χρήσεις όπως αποθήκες, κελάρια και στάβλοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΘΩΡΑΣ	ΑΙΤΙΑ	ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΒΛΑΒΗ	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ/ ΔΕΙΞΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ
ΙΣΟΧΩΡΙΑ	Απώλειες ξυλοδεσιών	Εισχώρηση υγρασίας/ Ξυλοφάγα έντομα	Σήμη ξύλου/ Ελλιπής περιδείση ●●○	Αποδυνάμωση φερουσών τοιχοποιών	Επανοποθέτηση
	Υπερσφίμετες λαξότητες συνδέσεις ξυλοδεσιών/ 3 διαφορετικοί τρόποι σύνδεσης	Έλλειψη τεχνονοσίας ή διαφορετικός φάσος	Αστοχία περιδείσης ●●○	Αποδυνάμωση φερουσών τοιχοποιών	Επαναπροσδιορισμός Επανοποθέτηση
	Καταρραύσεις λιθοδομής	Φθορά χρόνου/ Ίσσιμος	Απώλεια συνήθους λιθοδομής/ Πρόβλημα σταπκότητας/ Πιθανή κατάρρευση δεικνών τμημάτων λιθοδομής ●●●	Ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα που αποτελεί τη δομή του κτηρίου και δίνει περιθώρια χρήσης των χώρων	Καθαίρεση [:] Ανακατασκευή
	Ρηγματώσεις λιθοδομής	Μικρομετακινήσεις δομικών μελών λόγω σεισμικών δονήσεων/ Καταρραύσεις δεικνών τμημάτων/ Ίσσιμος	Απώλεια συνήθους λιθοδομής/ Πιθανή περσιπέρω κατάρρευση ●●○	Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί για να μην ενταθεί το φαινόμενο	Ενίσχυση και αρμολόγηση για τη συρραφή/ Ενίσχυση τοιχοποιίας
	Σημιακή απόπλυση κονιάματος	Γήρανση κονιάματος/ Κατερχόμενη και ανερχόμενη υγρασία	Χαλάρωση λιθοδομής/ Δομική ασυνήχεια λίθων ●○○	Διεγερτική άμεση πρόβλημα/ Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί για να μην ενταθεί το φαινόμενο	Ενίσχυση και αρμολόγηση
	Ανερχόμενη και κατερχόμενη υγρασία	Υγραμτική διαφορά στον άξονα Α-Δ με το κτήριο να αποκτά ημιυπόγειους χώρους/ Εισροή αερίων υδάτων λόγω απώλειας στεγής/ Ανερχόμενη βλάστηση στην τοιχοποιία	Αποκόλληση επιχρίματος που αφήνει εκτεθειμένες τοιχοποιίες και εντείνει την απόπλυση κονιάματος ●○○	Μικρή προκαλούμενη βλάβη και σε βάθος χρόνου	Ανακατασκευή επιχρισμάτων/ Επανοποθέτηση και υγραμόνωση στέγης/ Απομάκρυνση ανερχόμενων φυτών
	Ανάπτυξη βλάστησης	-	Διατάραξη λιθοδομών ●○○	Πρόβλημα που εντείνεται όσο παραμένει	Απομάκρυνση βλάστησης/ Μέριμα για την απομάκρυνση των ριζών
	Υπολείμματα γκάνιτ - ταμίντου	Επισκευές αναστήλωσης	- ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Αποξήλωση και ενίσχυση τοιχοποιίας (ενίσχυση)
	Διανοίξεις νέων παραθύρων	Ανάγκες νέων χρήσεων (σχολείο)	- ○○○	Αλλοίωση λειτουργικής ταυτότητας κτηρίου	Επιναφορά στην προηγούμενη κατάσταση
	Μετακίνηση τμήματος εξωτερικής τοιχοποιίας της δυτικής πλευράς	Ανάγκες νέων χρήσεων (σχολείο)	- ○○○	Αλλοίωση λειτουργικής ταυτότητας κτηρίου	Επιναφορά στην προηγούμενη κατάσταση
	Αποξήλωση τσιμεντάδων	Ανάγκες νέων χρήσεων (σχολείο)	- ○○○	Αλλοίωση λειτουργικής ταυτότητας κτηρίου	Επιναφορά στην προηγούμενη κατάσταση
	ΙΣΟΔΟΙ	Αρμολόγηση με τσιμεντοκονίαμα	Επισκευές αναστήλωσης	Συγκέντρωση υγρασίας στο αυθεντικό κονίαμα ●●○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα/ Αποδυνάμωση λίθων σωμάτων
Αρμολόγηση με τσιμεντοκονίαμα		Επισκευές αναστήλωσης	Συγκέντρωση υγρασίας στο αυθεντικό κονίαμα ●●○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Αφαίρεση στερεώσεων/ Εισαγωγή ενισμάτων/ Αρμολόγηση
ΙΣΟΑ	Κατάρρευση τόξου προεξοχής	Καταρραύσεις γειτονικών λιθοδομών/ Ίσσιμος	Πρόβλημα σταπκότητας για τον υπερκείμενο χώρο ●●○	Σημαντικό πρόβλημα προς έγκαιρη αντιμετώπιση/ Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα όλης	Ανακατασκευή

ΠΑΙΣΜΑΤΑ - ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΚΑΛΥΨΕΙΣ	Σήμη ξύλων φορέων	Διάβρωση λόγω υγρασίας και ξυλοφάγων εντόμων	Αστοχία πατωμάτων ●●●	Ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα για έγκαιρη αντιμετώπιση/ Ίσσει την ακαμψία του κτηρίου/ Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε όλους τους χώρους	Ανακατασκευή
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ	Ανάπτυξη χαμηλής βλάστησης (υπόγειο)	Υγρασία	- ○○○	Σημαντικό πρόβλημα/ Εμποδίζει την ασφαλή κίνηση στο χώρο και σταδιακά επεκτείνεται	Απομάκρυνση βλάστησης/ Μέριμα για την αδρανοποίηση των ριζών
	Αποξήλωση ξυλόγλυπτων ταβανιών	Κλοπή	- ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Ανακατασκευή και επανοποθέτηση
ΙΣΑΚΙΑ	Καταστροφή κουφωμάτων	Φθορά χρόνου/ Υγρασία	Εισχώρηση υγρασίας στο σκελετικό του κτηρίου ●○○	Σημαντικό πρόβλημα/ Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Ανακατασκευή
	Αλλοίωση ξύλων πρεσόν	Ξυλοφάγα έντομα/ Υγρασία	Κίνδυνος κατάρρευσης υπερκείμενης λιθοδομής σε περίπτωση αστοχίας του πρεσόν ●●○	Σημαντικό πρόβλημα που εντείνεται με το χρόνο	Ανακατασκευή
ΣΙΓΗ	Απώλεια γύμνης διακόσμησης	Φθορά χρόνου/ Υγρασία λόγω απώλειας στέγης	- ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Ανακατασκευή
	Μπάζωμα τζακών	Ανάγκες νέων χρήσεων	- ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Ανακατασκευή
ΔΟΙΠΕΛ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Απώλεια στέγης	Ίσσιμος/ Έκθεση σε υγρασία/ Φθορά χρόνου	Έκθεση του κτηρίου στις κορικές συνθήκες ●●●	Πολύ σημαντικό και χαίρει άμεσης αντιμετώπισης	Ανακατασκευή
	Απώλεια τμημάτων λίθων γέφυρας	Ίσσιμος/ Κατάρρευση στέγης	- (εφόσον δεν υπάρχει στέγη) ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Ανακατασκευή
ΔΟΙΠΕΛ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Κατασκευή σιναζ σπλισμένου σκυροδέματος	Απόπειρα συντήρησης μέσω περιδείσης των τοίχων	Αδύναμη περιδείση του κτηρίου, η ρηγιμάτωση του οποίου μετά τους σεισμούς, προκαλεί βλάβες στη λιθοδομή ●○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα/ Αλλοίωση αισθητικής κτηρίου	Αφαίρεση/ Ίσσει περιδείση με συνεχείς ξυλοδεσίες και αρχόνια διαφράγματα
	Απώλεια πλήρους επίπλωσης	Κλοπή/ Φθορά χρόνου/ Ξυλοφάγα έντομα/ Ανάγκες νέων χρήσεων	- ○○○	Αλλοίωση λειτουργικής ταυτότητας κτηρίου	Ανακατασκευή
ΔΟΙΠΕΛ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Χρήση ασβέστη/ Υπολείμματα λευκού ασβά	Ασθητική αντίληψη 20ου αιώνα/ Απολυμαντικές ιδιότητες ασβέστη	- ○○○	Αλλοίωση μορφολογικού χαρακτήρα	Αφαίρεση υπολειμμάτων/ Επανάληψη επίχρισης ορόφου

■ Παθολογία κατασκευαστικού χαρακτήρα
■ Παθολογία αισθητικού χαρακτήρα
■ Παθολογία λειτουργικού χαρακτήρα
■ Παθολογία φυσικών αιτιών

● ● ● ● ○
●● ●● ●● ●● ○○
●●● ●●● ●●● ●●● ○○○
 Βαθμοί επικινδυνότητας προκαλούμενης βλάβης

ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΕΥΛΟΔΕΣΙΩΝ

ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΙΧΩΝ

ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΗ-ΚΑΤΕΡΧΟΜΕΝΗ ΥΓΡΑΣΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΕΓΗΣ

ΡΗΓΜΑΤΩΣΕΙΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΖΑΚΙΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΟ ΣΕΝΑΖ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ

ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΓΚΑΝΑΙΤ

ΑΛΛΟΙΩΣΗ ΕΥΛΙΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

ΑΠΟΠΛΥΣΗ ΚΟΝΙΑΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΤΣΙΜΕΝΤΟΚΟΝΙΑΜΑΤΟΣ

Λειτουργικές αρχές σχολής

Όσον αφορά στη σχολή μας, το πρόγραμμα σπουδών της αφορμάται από τη λογική των μπουλουκιών των πετρομαστόρων του 18ου αιώνα.

Η σχολή θα δέχεται μέχρι 20 αποφοίτους ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ, και μέχρι 10 επαγγελματίες μάστορες που θέλουν να εξελίσουν την τέχνη τους κάθε χρόνο. Οι σπουδαστές θα καταβάλλουν κάποια συμβολικά διδάκτρα, που θα ενισχύουν τη σχολή, και ταυτόχρονα θα καλύπτουν τα έξοδα για τη διαμονή και τη σίτισή τους σε κοντινό ξενώνα.

α) έτη φοίτησης & αριθμός σπουδαστών

Η παράδοση των μπουλουκιών σχετικά με το χρόνο εκπαίδευσης έως ότου κάποιος γίνει έμπειρος τεχνίτης απαιτεί πολλά χρόνια που για πρακτικούς λόγους δεν μπορούμε να εφαρμόσουμε. Συνεπώς, η βέλτιστη προσέγγιση αυτής της νοοτροπίας για μας είναι τα 3 έτη μαθητείας, με την έναρξη του σχολικού έτους να είναι ο Μάρτιος και η λήξη του ο Νοέμβρης, ακριβώς όπως το χρονικό διάστημα που περιόδευαν οι μάστορες.

β) μαθήματα

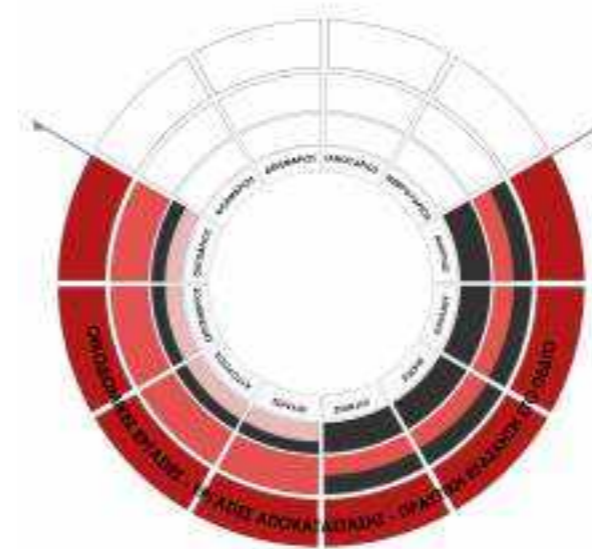
Το πρόγραμμα σπουδών θα αποτελείται από θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα.

Τα πρώτα δύο έτη θα παρακολουθούν θεωρητικά μαθήματα που θα αφορούν σε ιστορία των αποκαταστάσεων και ανάλυση τεχνικών υλικών, τρόπων δόμησής τους και οικοδομικής.

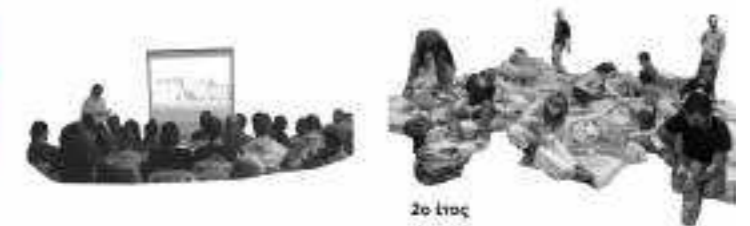
Οι ήδη επαγγελματίες μάστορες θα εντάσσονται εξ αρχής στο δεύτερο έτος σπουδών, σε αντίθεση με τους αποφοίτους σχολείων που θα ξεκινούν από το πρώτο έτος.

Όσον αφορά τα πρακτικά - εργαστηριακά μαθήματα, οι δευτεροετείς σπουδαστές θα συμμετέχουν ενεργά ως άλλοι «καλφάδες», ενώ οι πρωτοετείς θα παρακολουθούν τους δευτεροετείς στα ίδια εργαστήρια και θα καταπιάνονται με τις βοηθητικές εργασίες ως «τσιράκια», όπως γινόταν αντίστοιχα με τα μικρά παιδιά και τους μαθητευόμενους καλφάδες των μπουλουκιών.

Το τρίτο έτος θα αποτελεί έτος πρακτικής επί του πεδίου. Και πάλι στα πλαίσια μιας γενικότερης προσπάθειας διάσωσης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου, πεδίο πρακτικής εξάσκησης θα μπορούσε να αποτελέσει όλο το δίκτυο των Μαστοροχωριών Κόνιτσας, καθώς πολλά είναι τα οικοδομήματα που χρίζουν άμεσης παρέμβασης και αποκατάστασης.

1ο έτος

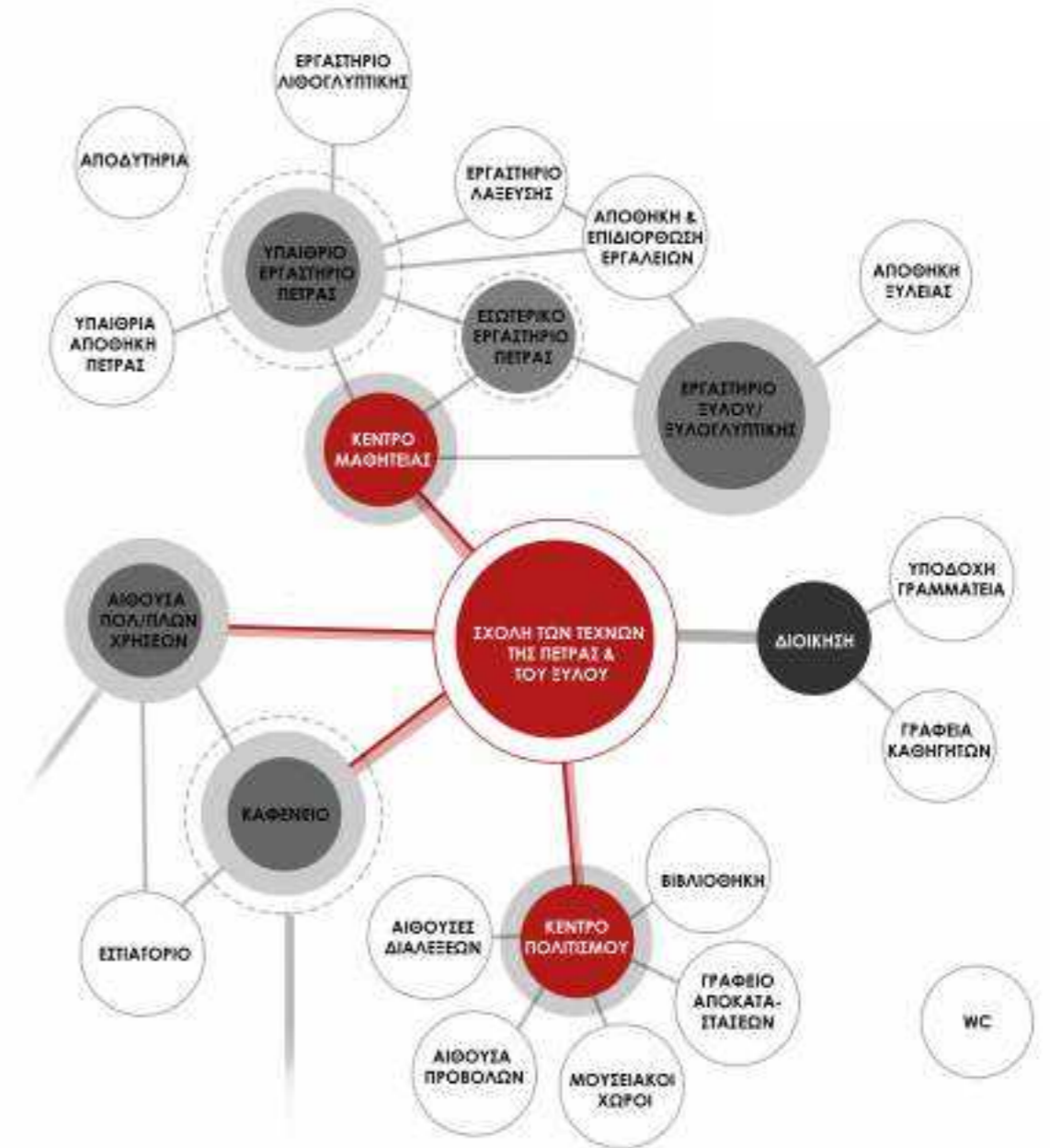
2ο έτος

3ο έτος

Κτιριολογικό πρόγραμμα

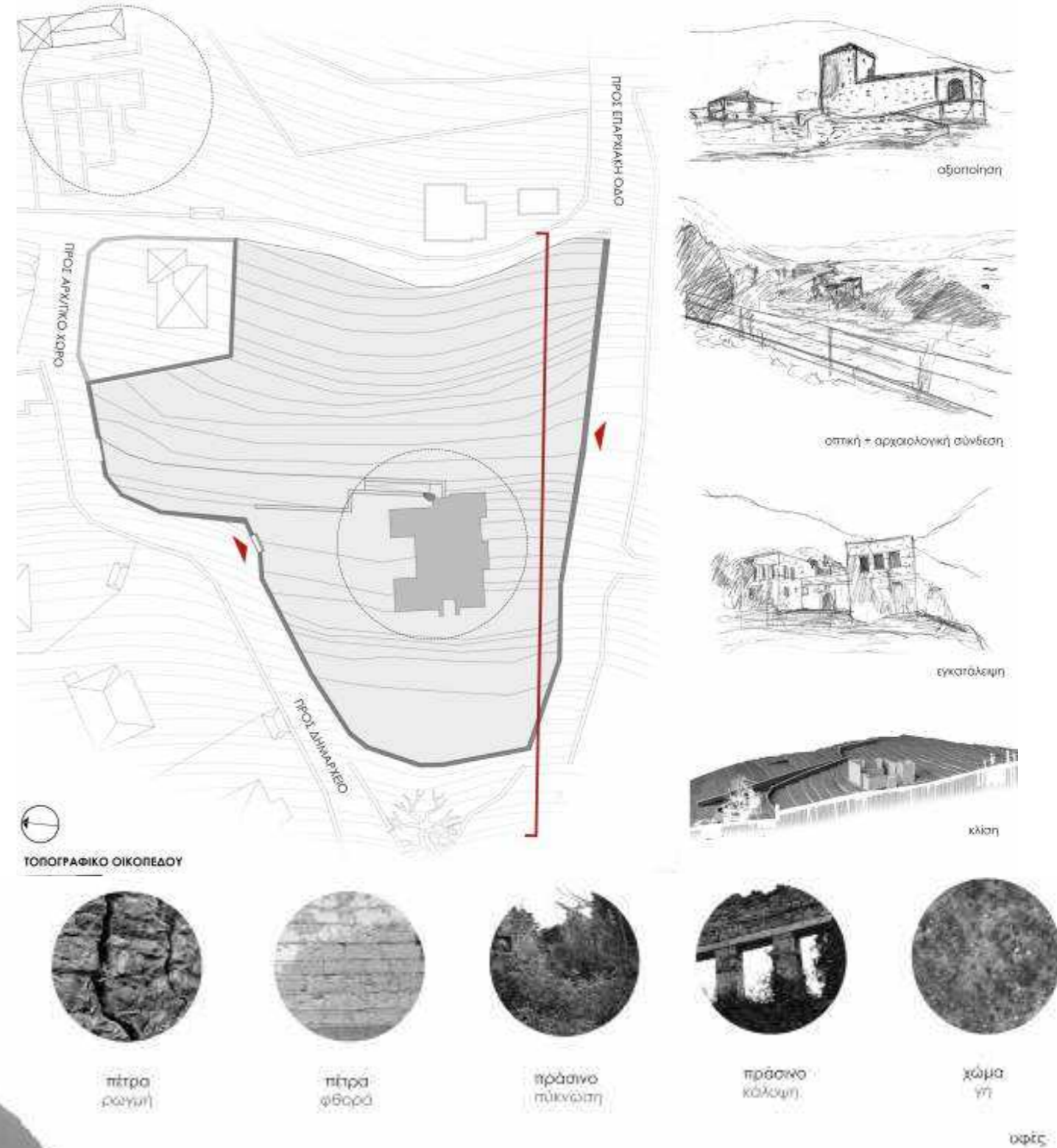
1. Είσοδος - Υποδοχή 8τμ.
2. Διοίκηση
  - Γραμματεία 30 τμ.
  - Γραφείο Διοίκησης 30 τμ.
  - Γραφείο καθηγητών 30 τμ.
  - Γραφείο αποκαταστάσεων 45 τμ.
3. Εργαστηριακοί χώροι
  - Εσωτερικό εργαστήριο λάξευσης πέτρας 85 τμ.
  - Εσωτερικό εργαστήριο ξύλου & ξυλογλυπτικής 100 τμ.
  - Υπαιθριο εργαστήριο πέτρας & εφαρμογών λιθοδομήςΣυνοδευτικοί χώροι εργαστηρίων:
  - Εσωτερική αποθήκη ξυλείας 65 τμ.
  - Εξωτερική αποθήκη πέτρας 95 τμ.
  - Εργαλειοθήκη / χώρος επιδιόρθωσης εξοπλισμού 60 τμ.
4. Χώροι θεωρίας
  - Αίθουσες διαλέξεων 80 τμ.
  - αίθουσα προβολών 50 τμ.
5. Βιβλιοθήκη
  - Βιβλιοθήκη 50 τμ.
  - Αναγνωστήριο / χώρος μελέτης 25 τμ.
  - Γραφείο βιβλιοθηκάρου 8 τμ.
6. Εστιατόριο 100 τμ.
7. Πολιτιστικές χρήσεις
  - Μουσειακοί χώροι 125 τμ.
  - Αίθουσα πολλαπλών / σεμιναρίων 75 τμ.
  - Foyer 60 τμ.
  - Καφενείο 65 τμ.
8. Βοηθητικοί χώροι
  - Αποθήκες 180 τμ.
  - Λεβητοστάσια 100 τμ.
  - WC 65 τμ.

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Το οικόπεδο της οικίας Χουσεΐν Σίσκο βρίσκεται πάνω σε ένα βασικό άξονα του οικισμού της Άνω Κόνιτσας, με ιδιαίτερα έντονη κλίση. Η κλίση αυτή μεταφέρεται και στο εσωτερικό, σε υπερύψωση, στο εσωτερικό του οικοπέδου, το οποίο είναι τοιχισμένο με τείχη που ξεπερνούν τα 2 μέτρα εξωτερικά, ενώ από την πλευρά του δρόμου είναι ακόμα ψηλότερα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η τοποθεσία του στον οικιστικό ιστό σε συσχέτιση με το οικιστικό συγκρότημα της Χάμκους, σημαντικό αρχαιολογικό μνημείο της περιοχής. Η έντονη κλίση και η τοποθεσία του παρέχουν στο οικόπεδο πανοραμική θέα του κάμπου της Κόνιτσας και των βουνών που βρίσκονται γύρω. Σε αντίθεση με τον ανώτερο αρχαιολογικό χώρο, στο οικόπεδο κυριαρχεί η εγκατάλειψη. Η πυκνή θαμνώδης φύτευση δυσκολεύει την ανάγνωση του αναγλύφου, ενώ αναρριχόμενα φυτά έχουν καλύψει μεγάλο τμήμα του κτιρίου, το οποίο βρίσκεται στη μέση μιας έκτασης περίπου 8 στρεμμάτων.

η σχολή
κεντρική ιδέα & συνθετικές αρχές

έντονη κλίση εδάφους - βασικό συνθετικό νεύρο
ερείπιο " μονάδα "
θέα

χωρική τοποθέτηση
υποχώρηση νέου έναντι παλαιού
θέα

παραλαβή χρήσεων
κτίριο που γεννάται από τη γη
διαμπερότητα
διάλυση εσωστρέφειας

χωρική τοποθέτηση
οι ανάγκες δημιουργούν ζώνες
πυρήνες + εσωστρέφεια

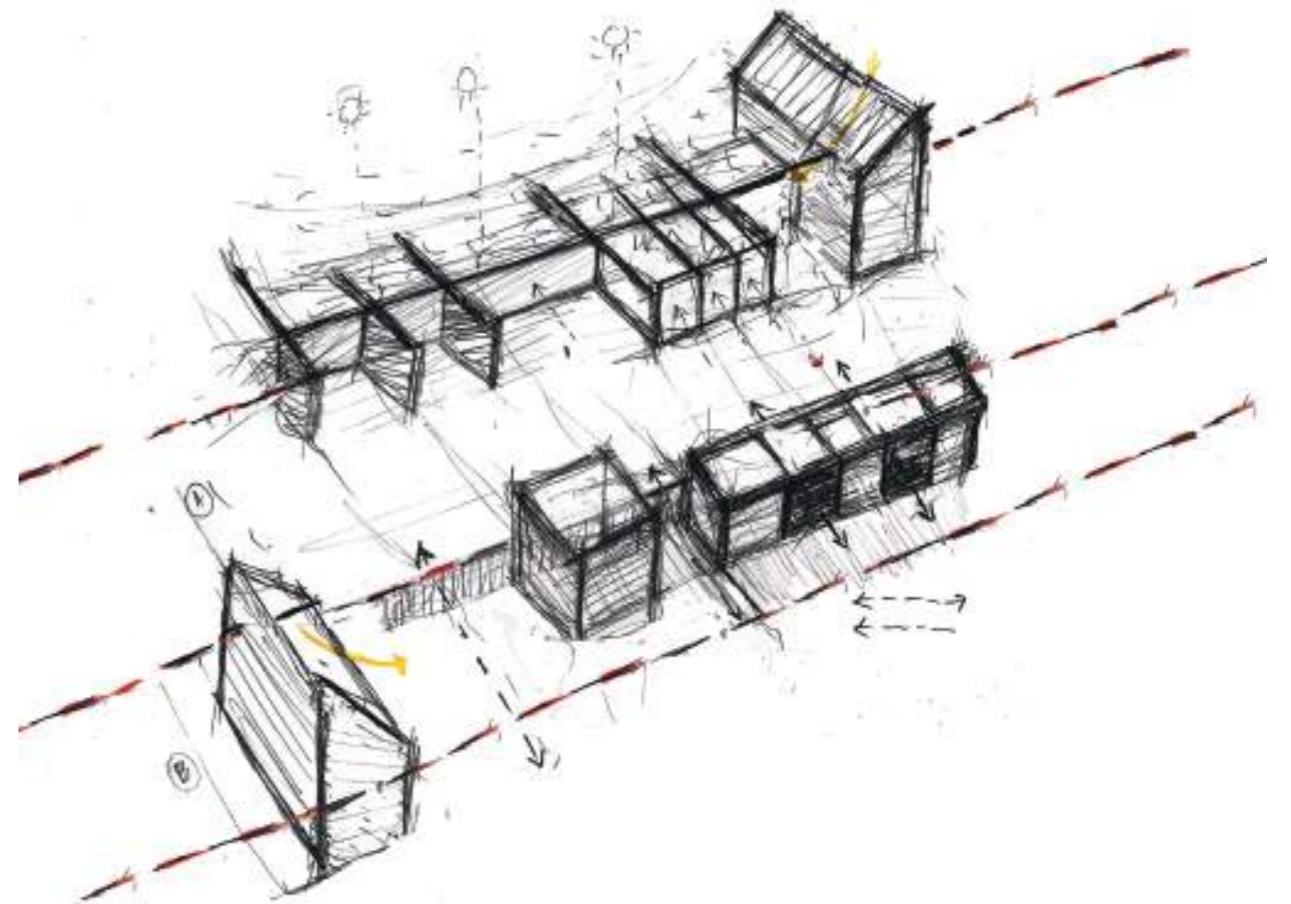
οι ανάγκες δημιουργούν ζώνες
οι ζώνες δημιουργούν διαμήκη όρια - κτίρια

οι ζώνες δημιουργούν ταμπάνια
η θέα διατηρείται

οι ζώνες δημιουργούν ταμπέ
εσωστρέφεια

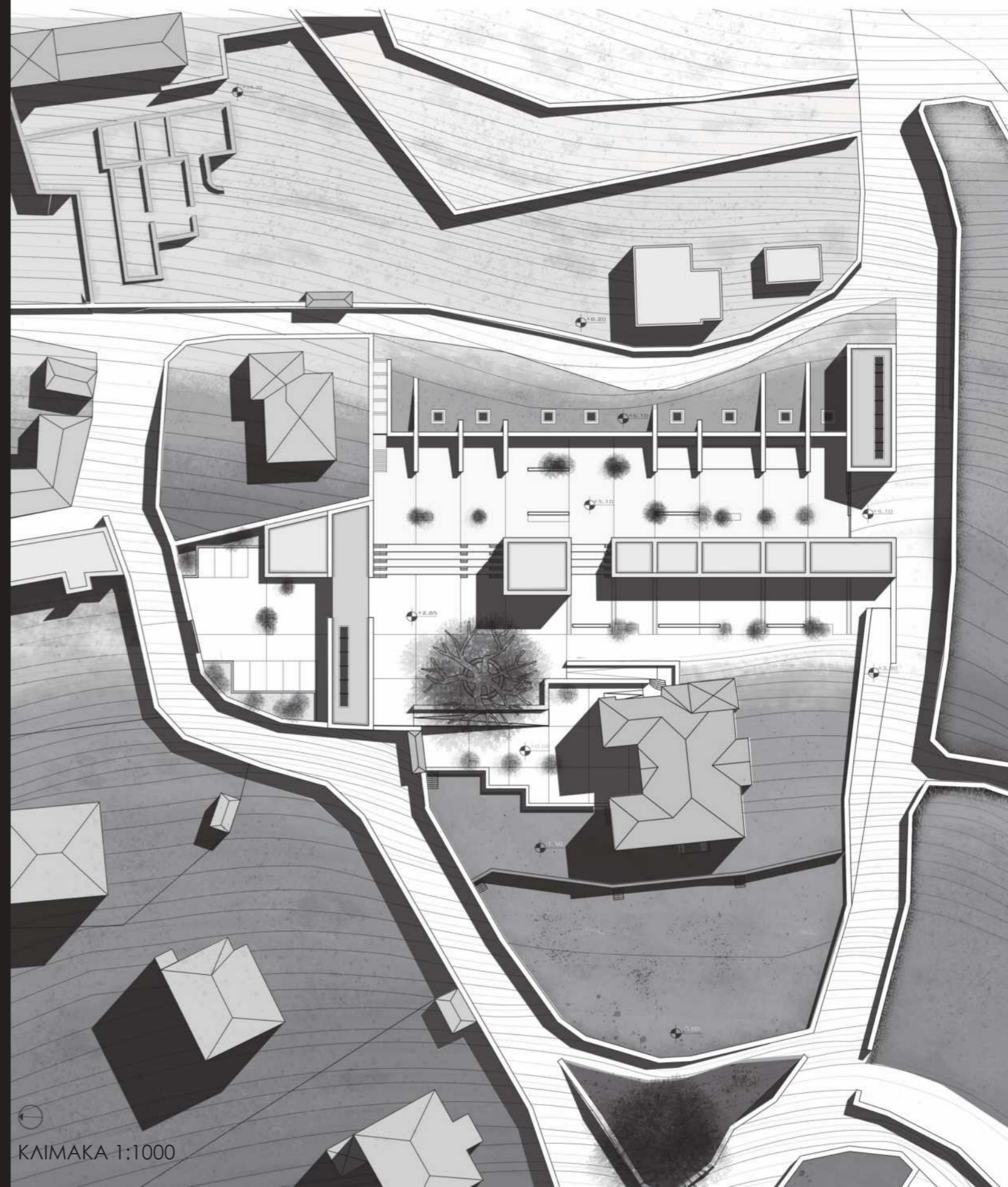

η σχολή

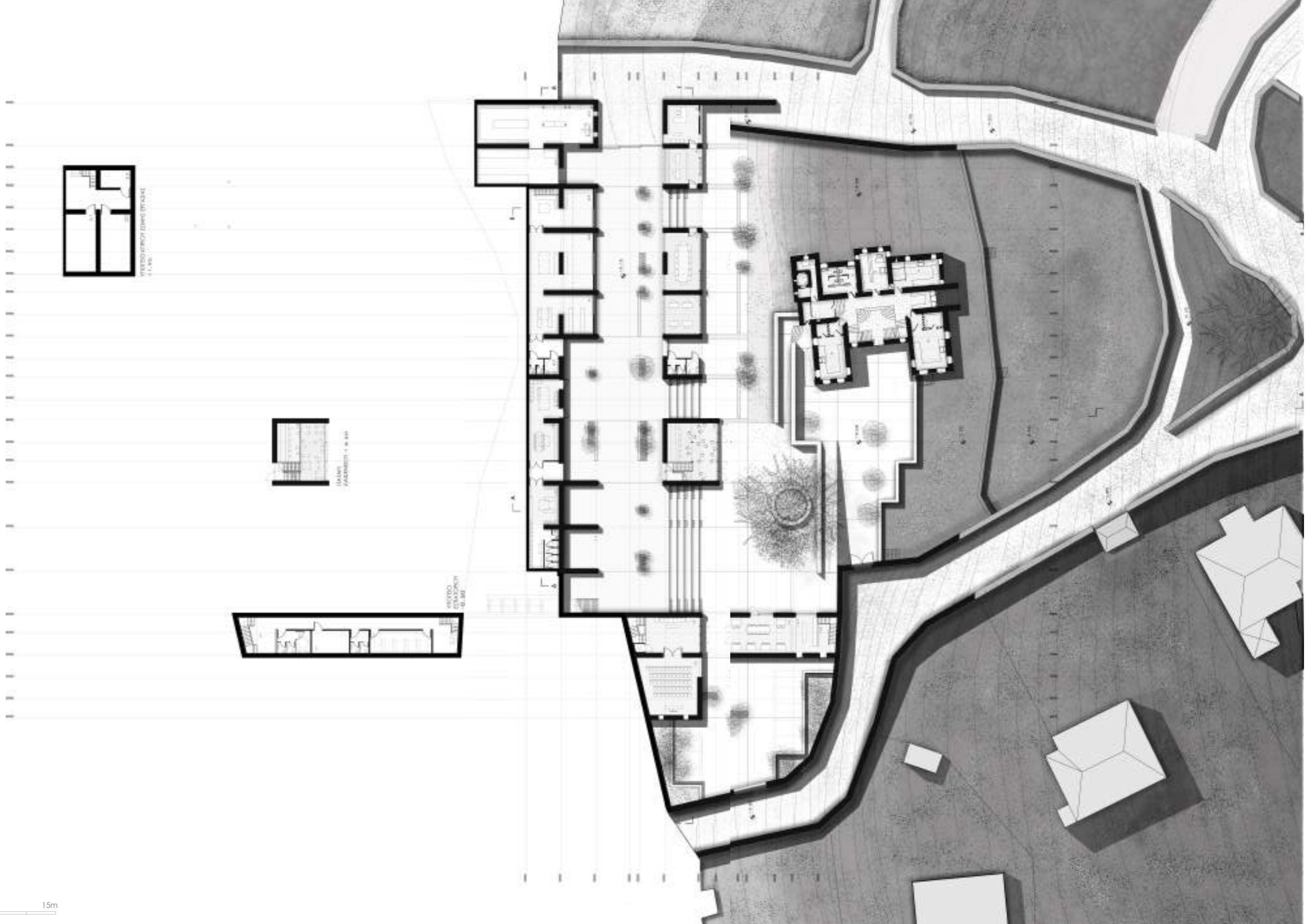
νέες εγκαταστάσεις

πρόταση αποκατάστασης

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1000

ΚΑΤΩΦΛΗ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ / ΜΟΤΕΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

- 1. ΚΥΡΙΑ ΟΔΟΣ
- 2-4. ΚΟΡΥΦΗ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ
- 5. ΜΕΛΕΤΗ
- 6. WC
- 7. ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΟ ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ

ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ (ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ)

- 8. ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ
- 9. ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ / ΤΡΟΧΟΙ
- 10. ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ
- 11. ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ
- 12. WC
- 13. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 14. ΕΙΣΟΔΟΣ

ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ

- 17. ΠΑΡΕΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ
- 18. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
- 19. ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΑ ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ
- 20. WC
- 21. ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ
- 22. ΚΟΡΥΦΗ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΟΣ

ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ

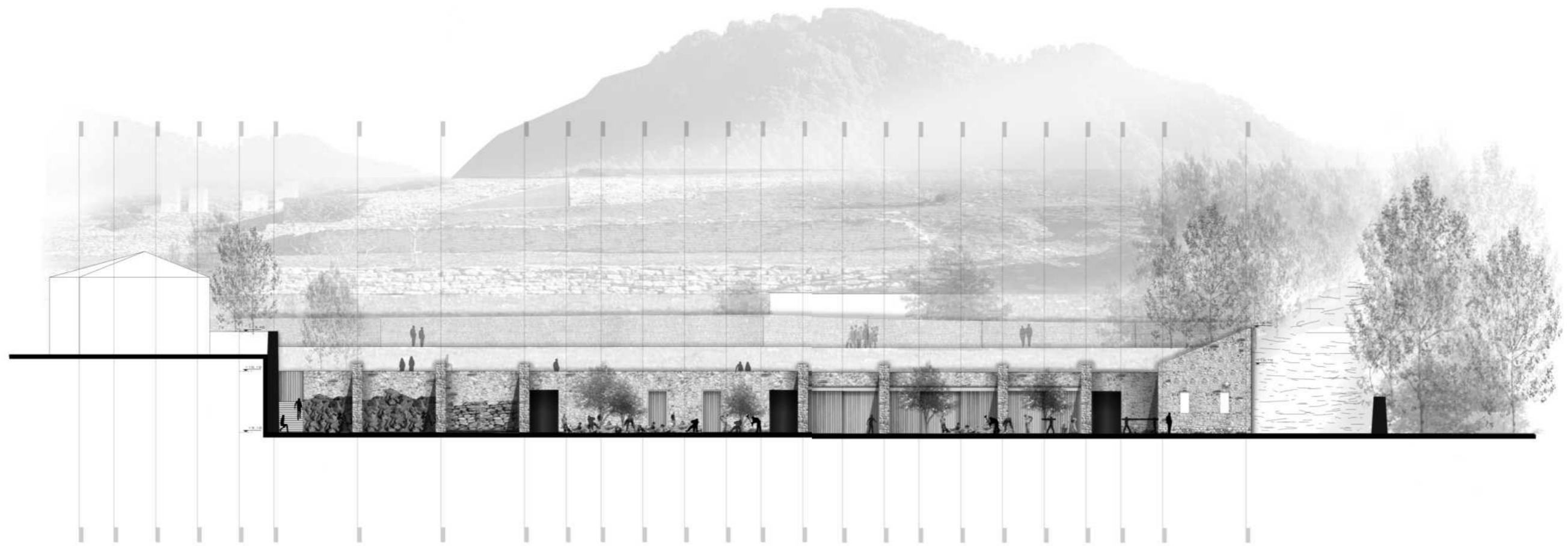
- 24. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
- 25. ΕΙΣΟΔΟΣ

ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ

- 26. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
- 27. WC
- 28. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 29. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 30. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 31. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 32. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

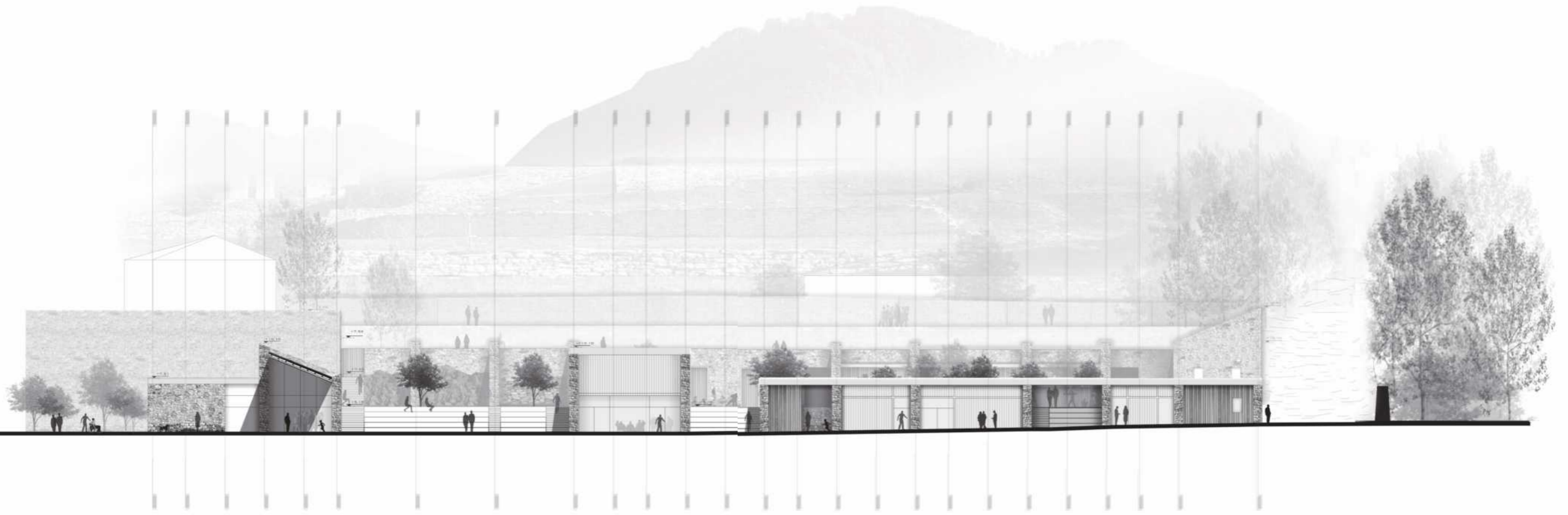
ΕΠΙΧΩΜΑΤΙΑ

- 33. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 34. ΕΙΣΟΔΟΣ
- 35. ΕΙΣΟΔΟΣ

ΟΨΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΖΩΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

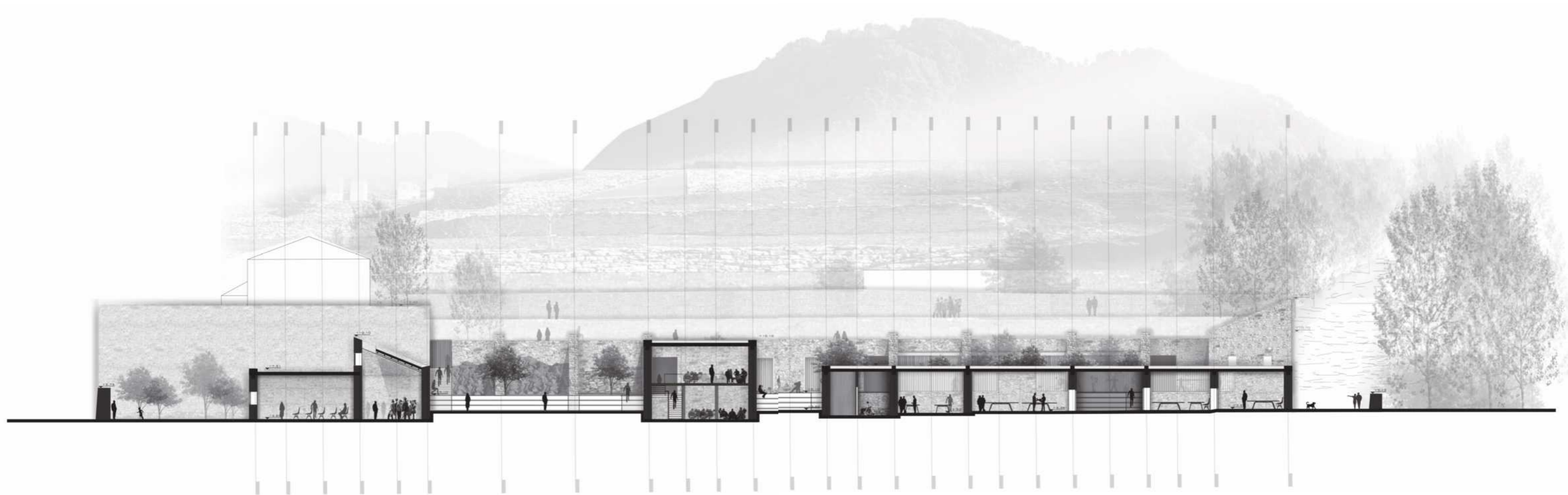
0m 15m

ΟΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ

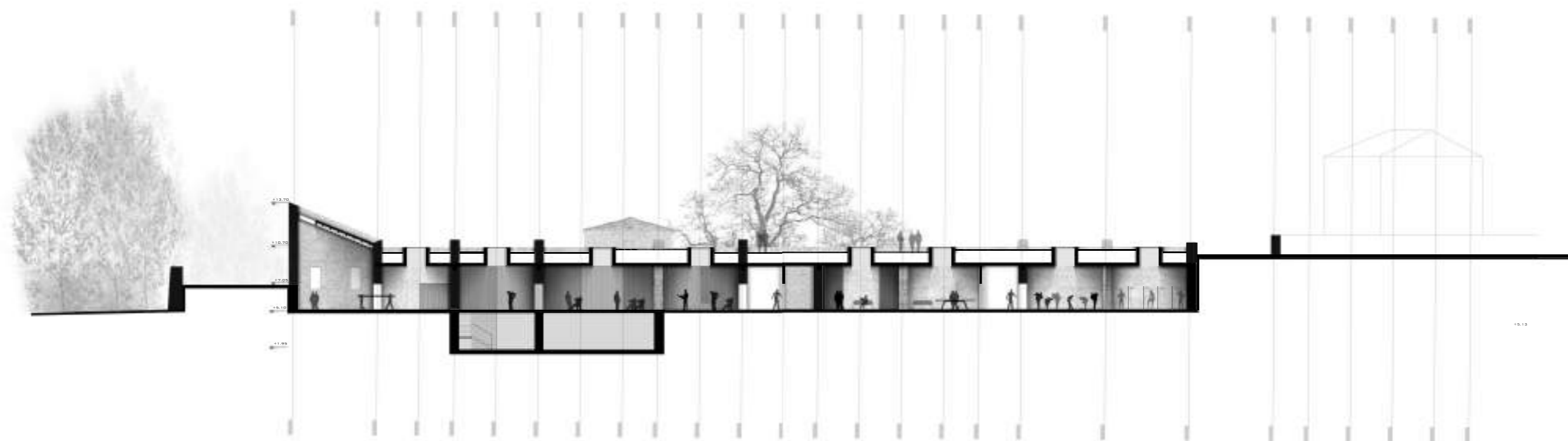
0m 15m

ΤΟΜΗ Γ-Γ ΚΤΙΡΙΩΝ ΖΩΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

ΤΟΜΗ Δ-Δ ΚΤΙΡΙΩΝ ΖΩΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ Α-Α

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ Β-Β

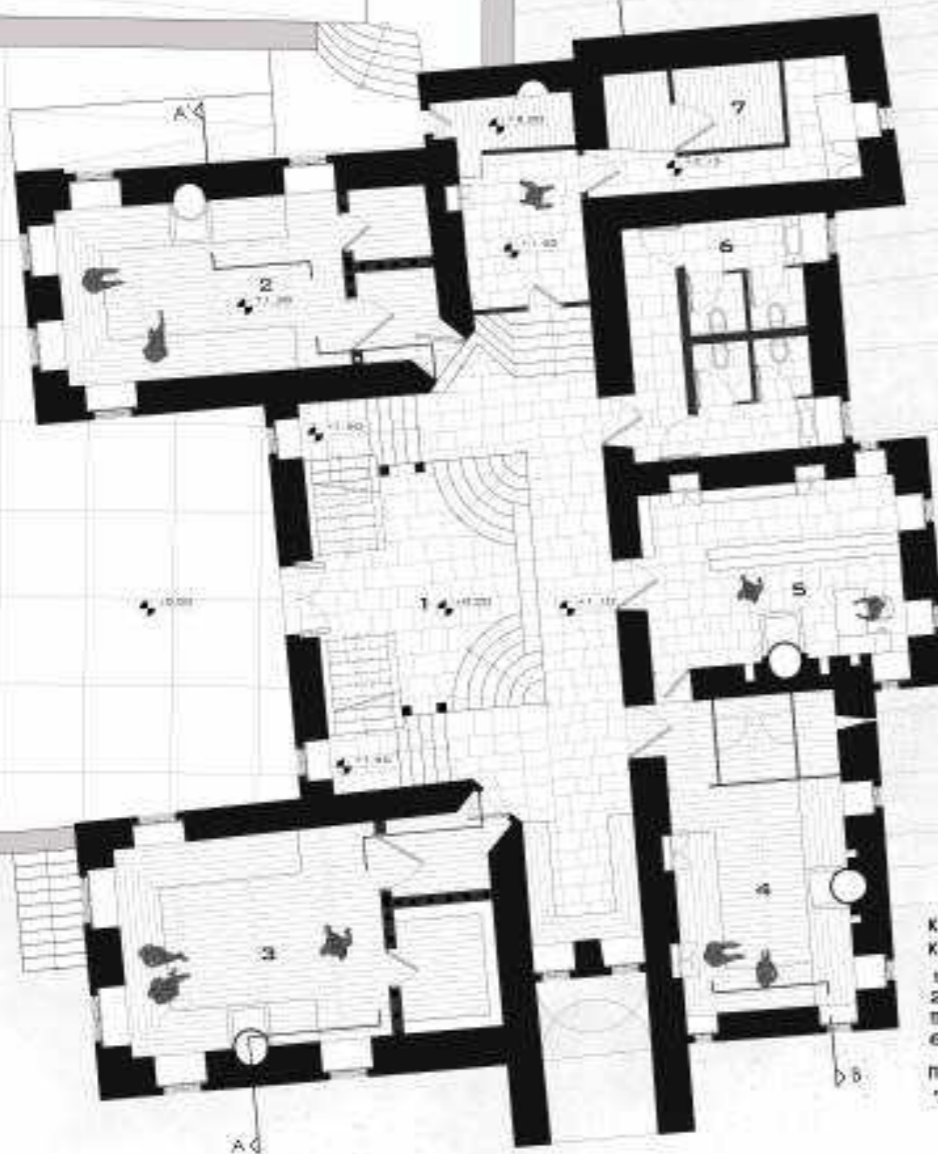
ΟΨΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ & ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ

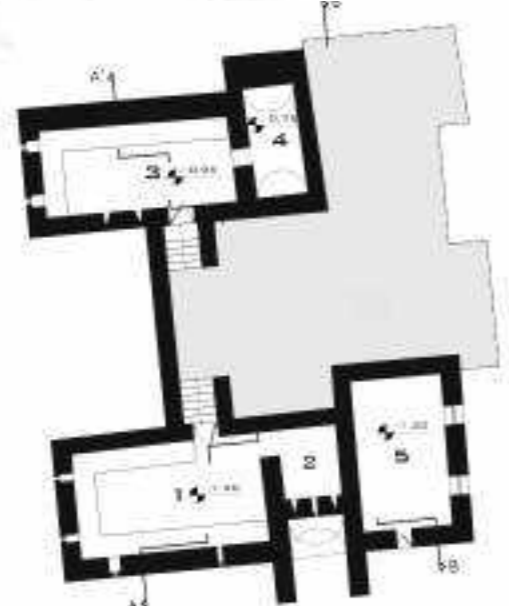

0m 5m 15m

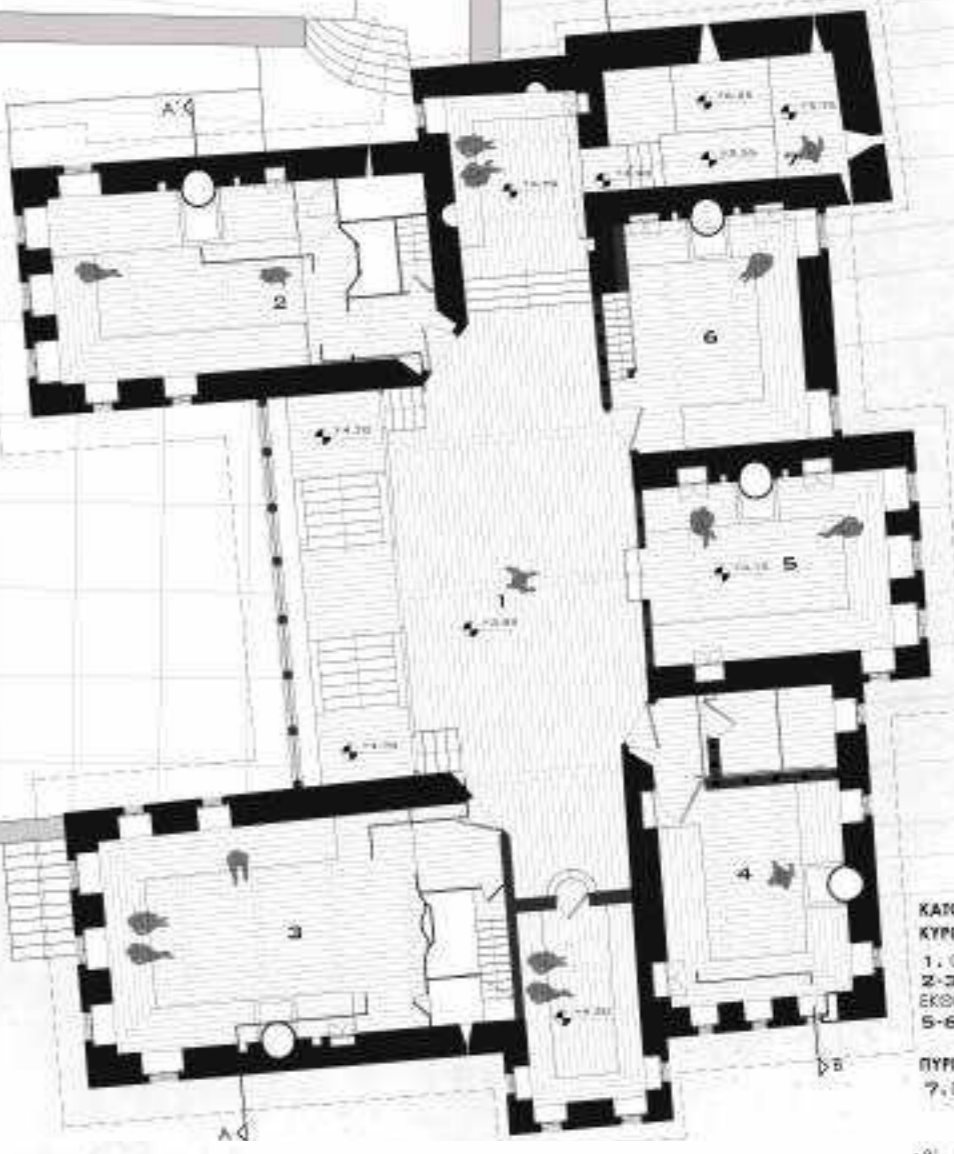
0m 5m 15m

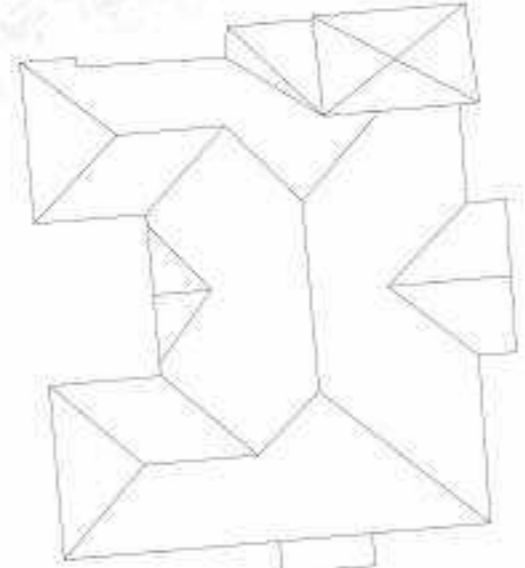
ΚΑΤΩΗ ΓΟΓΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ:
 1. ΧΩΡΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ
 2-4. ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ
 5. ΒΒΛΟΟΣΚΗ
 6. WC
ΠΥΡΓΟΣ (ΚΥΛΛΑ):
 7. ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΠΑΛΙΟ ΧΑΜΑΜ

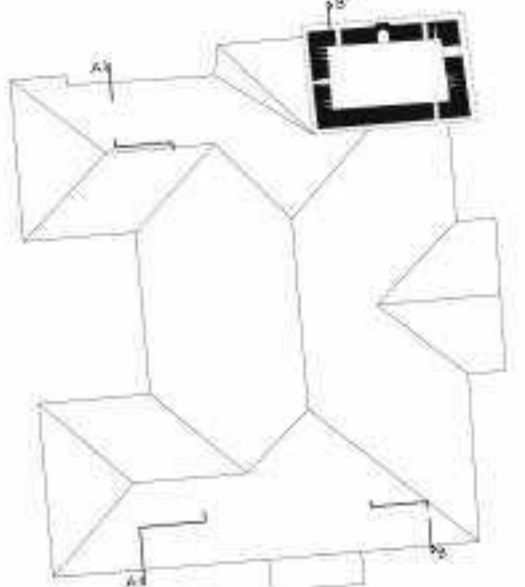
ΚΑΤΩΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ:
 1-4. ΥΠΟΓΕΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΧΩΡΟΣ ΠΡΟΒΟΛΩΝ
 5. ΛΕΒΗΤΟΣΤΑΣΙΟ

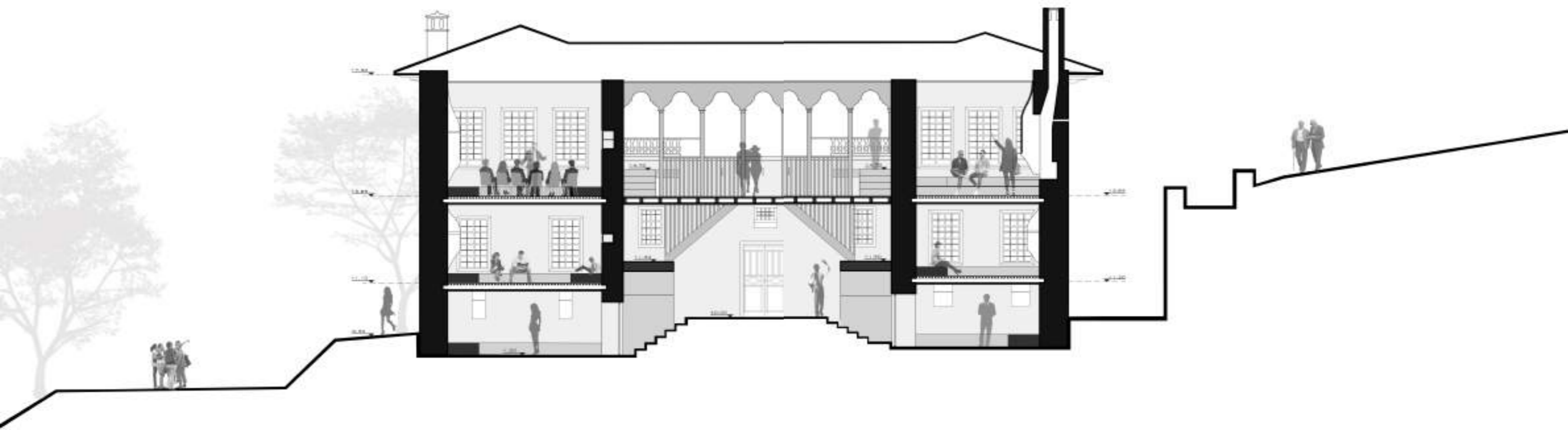
ΚΑΤΩΗ ΟΡΟΦΟΥ
ΚΥΡΙΑ ΟΙΚΙΑ:
 1. ΟΝΤΑΣ
 2-3. ΑΥΘΟΥΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
 ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
 5-6. ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΠΥΡΓΟΣ (ΚΥΛΛΑ):
 7. ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ - ΠΑΛΙΟ ΧΑΜΑΜ

ΚΑΤΩΗ ΣΤΕΓΗΣ

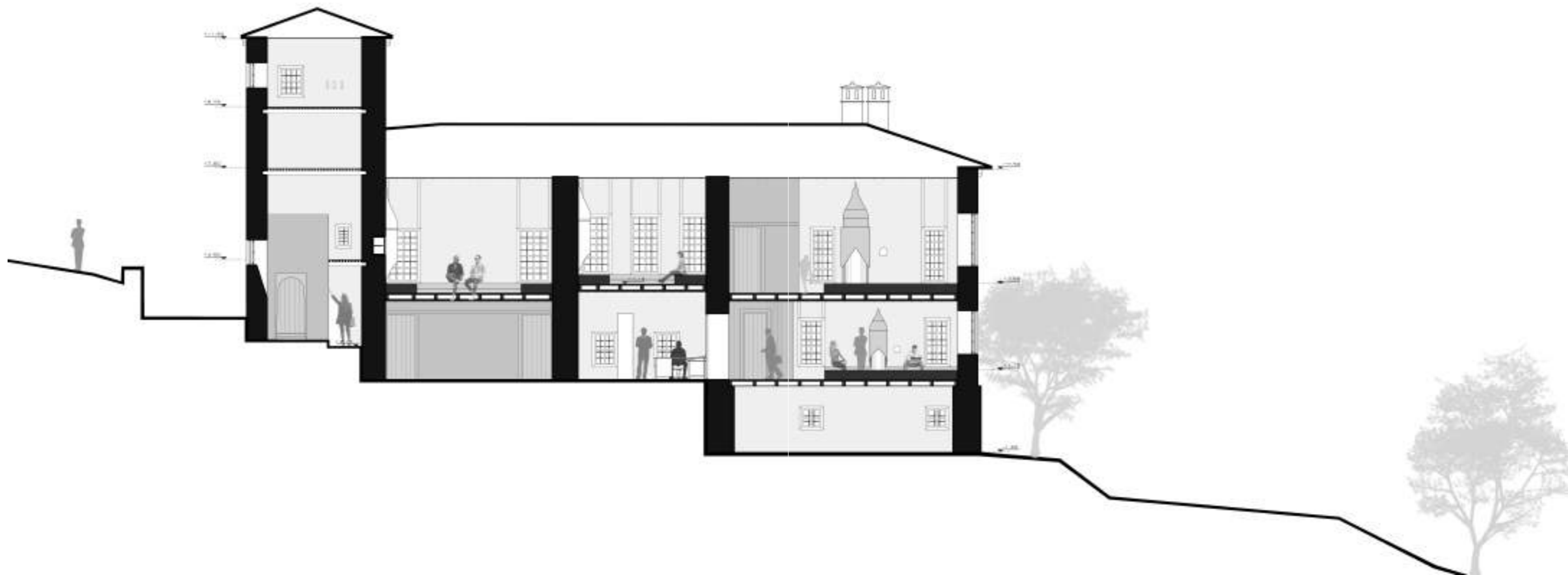
ΚΑΤΩΗ 2ου ΟΡΟΦΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

ΤΟΜΗ Α-Α ΟΙΚΙΑΣ ΧΟΥΣΕΪΝ ΣΙΣΚΟ

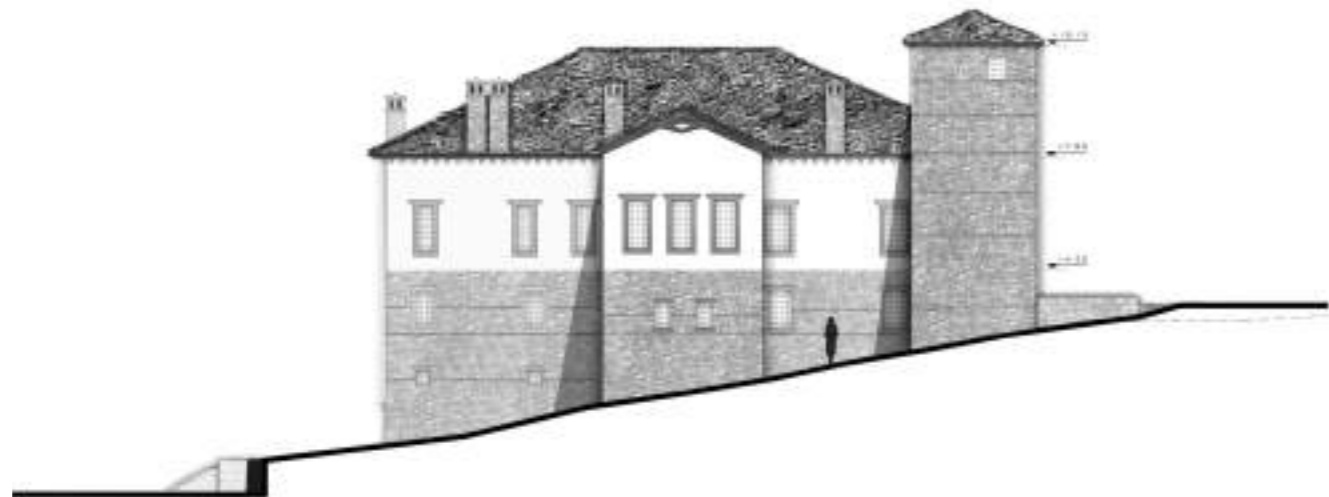

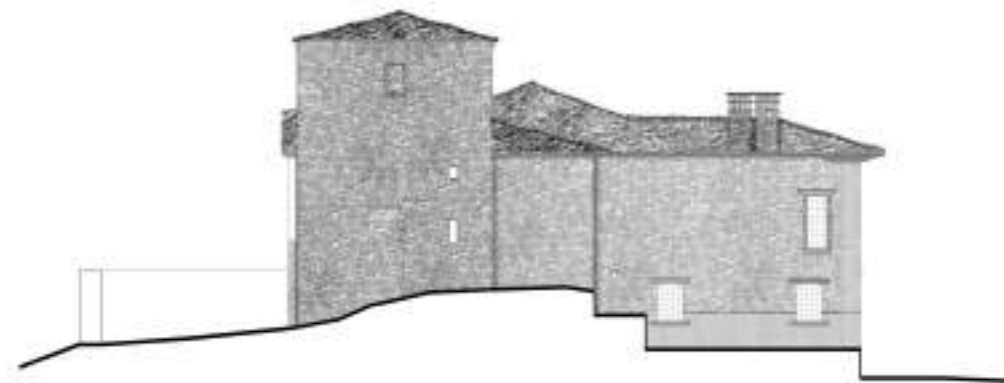

ΤΟΜΗ Β-Β ΟΙΚΙΑΣ ΧΟΥΣΕΪΝ ΣΙΣΚΟ

0m 5m 15m

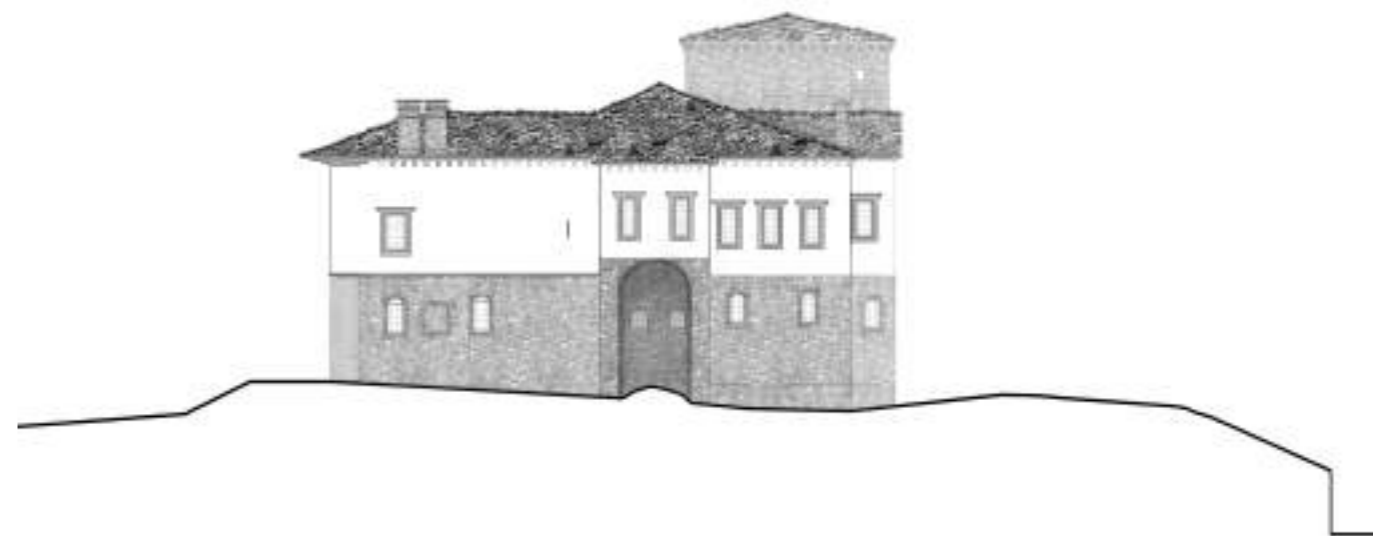
NOTIA ΟΨΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

0m 5m 15m

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Turkish Islamic architecture, Seljuk to Ottoman, Bechet Unsal, Academy Editions London, 1973

Bursa Evleri, Leman Tomsu, Istanbul Teknik Universitesi, Mimarlik Fakultesi, Istanbul, 1950

Vogt-Goknil U., *Ulya Turquie ottomane / texte par Ulya Vogt-Goknil ; photos par Eduard Widmer ; preface par Jurgen Joedicke*, Office du livre, Fribourg, 1965

Ernst J. Grube, *Architecture of the Islamic World: its history and social meaning*, επιμ. *Michell G.*, Thames & Hudson, London, 1995

Ελληνική βιβλιογραφία

Οθωμανικά λουτρά στον Ελλαδικό χώρο, Τυπολογία και επανάχρηση, διαθέσιμο http://library.tee.gr/digital/m2501_2600/m2510/m2510_kanetaki.pdf

Μιχελής Μ., *Το ελληνικό λαϊκό σπίτι*, εκδ. ΕΜΠ., Αθήνα, 1997

Κίζης Ι., Η τεχνολογία στην οικοδομή της οθωμανικής περιόδου, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τεύχος 97, Δεκέμβριος 2005

Βαλκανική Αρχιτεκτονική, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα, Δεκέμβριος 1993

Συνέδρια

7 centuries of ottoman architecture “a supra-national heritage”, papers presented to the international congress, which took place at ITU Taskisla Campus on 25/26/27 November 1999, Published by YEM Yayin Yapi-Endustri Merkezi Publications, Constantinople :

1. Comparative assessment of western Anatolian housing architecture with reference to examples from the Aegean islands, Eti Akyuz Levi
2. Residential Building Traditions and the urban culture of Istanbul in the 19th century, Zeynep Meray Enlil
3. The residential characteristics of the minorities' houses in the ottoman period, Gonca Buyukmihci
4. The development of the central sofa-hall typology in the 19th century Galata and Pera apartment buildings, Alp Sunalp
5. Study for a typological methodology for the evaluation of the façade characteristics of the multi storeyed masonry houses at the Ferikoy and Kurtulus (Tatavla) districts in Istanbul, Timur Kaprol
6. Albanian dwellings in their historical context, Emin Riza
7. Morea, Thessaly, Istanbul; Local heritage and interactions on 18th century domestic architecture, Yannis Kizis

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

CHWB <http://chwb.org/albania/activities/rrc/>

CHWB <http://chwb.org/albania/activities/vocational-training-a-certified-training-and-job-program-for-craftspeople>

TA ANΘH THΣ ΠETPAΣ http://www.anthitispetras.gr/index.php/el/typos/ta-nea-ton-atheon/item/i-diasosi-tis-paradosiakis-texnis-tis-petras-se-imerida-sti-sivitanideio-sxoli?fbclid=IwAR2wYFX0zCndtHuJsA_YITVhf08xOhYBPExrsNnBmF-gO93_RUwG-jOxXusQ

<http://www.isca.in>

<http://www.anthitispetras.gr/index.php/el/ekpaideftika/sxoli-mathiteias-tis-texnis-tis-petras>

www.icomoshellenic.gr

<https://vernadoc.com>

REPUBLIC OF TURKEY MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM
<https://www.ktb.gov.tr/EN-117798/turkish-houses.html>

<http://estia.minenv.gr>

